

1/15 - et magasin for Skjold menighet
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Velkommen til fastelavn

Søråshøgda- kor runder 30

For 30 år siden ble Søråshøgda barnekor startet opp. Nå inviterer koret tidligere medlemmer på stor bursdagsfest. Side 2

Vil skjerme søndagene

Biskop Halvor Nordhaug sier nei til forslaget om alle næringsdrivende kan holde søndagsåpent. Side 11

Gulbrandsen ut i lyset

Han var både mye lest og omstridt i samtiden. Er Trygve Gulbrandsen også en forfatter for 2015? Side 15-17

Abraham, Vår Herre - og kapellanen

AV BJØRN MOE

Det går et sagn om Abraham. En gammel vandrer kom til Abraham, den gamle stamfar, og ble mottatt på beste måte. Abraham la bort sine gjøremål og det ble stelt i stand måltid for den fremmede. De vasket seg og satte seg til bords. – Kan du velsigne måltidet? Det var Abrahams spørsmål til den gamle vandrer. – Og svaret overrasket Abraham. Det var et klart: Nei. – Kan du be velsignelsen med meg? Abrahams andre spørsmål. Og svaret var like tydelig: Nei, det kunne ikke hans gjest tenke seg.

Abraham ble opprørt, opprørt over at den fremmede ikke respekterte hans skikker. I hans telt var det naturlig å takke Gud, også når det enda en dag stod mat på bordet. Abraham takket for samtalen, ba den fremmede forlate hans telt, og spiste så alene, i stillhet.

Noen dager senere møttes Gud og Abraham, og Abraham beklaget seg over denne fremmede og hans oppførsel. Gud lyttet tålmodig til Abrahams klager. Da Abraham hadde sagt sitt, kom det en stille utfordring fra Vår Herre. –Jeg har holdt ut med denne gamle vandreren i over 70 år, og du kunne ikke sitte til bords med ham, bare en eneste gang!

Denne lørdagen i januar, gikk det som vanlig. Nesten. Hos byggefirmaet var det en i kassen. Og vi var fire i køen, kapellanen sist. Så kom det femtemann, som raskt forserte forbi to av oss og ble ekspedert av en nyankomet ung mann i kassen. Vi vekslet blikk, vi bakerst i køen og smilte litt. Norsk køkultur på sitt beste! Men denne lørdagen sa vi ingen ting. Til en forandring. Og den gode lørdagsfølelsen varte hele dagen.

Kanskje jeg omsider hadde lært noe av Vår Herre. ●

«Mimrebursdag»

21. februar er det 30 år siden Torill H. Kongsbakk og Ellen E. Fasmer inviterte til barnekor-øvelse for første gang på Søråshøgda skole.

Det kom mange sangglade barn, og første opptreden var allerede 28. april på en familiegudstjeneste i Skjold interimskirke (Skjold skoles gymsal som nå er revet). Koret var også den gang en del av barnearbeidet i Skjold menighet og medlem av Norges KFUK og KFUM.

Mange barn har vært medlem og voksne og unge har deltatt på ulikt vis for å gjøre barnekoret til et kjekt sted med mye sangglede. Positive og arbeidsomme foreldre har deltatt og muliggjort en rekke flotte arrangementer og turer.

21. februar, akkurat på 30 årsdagen for den første øvelsen, blir det «mimre» bursdagsfeiring i Skjold kirke. Har du vært medlem, tekniker, leder, dirigent eller musiker er du like velkommen, enten det er over 25 år siden du sluttet eller du går i 8. klasse nå. Vi greier ikke å få invitert alle, så det er fint om du kan spre informasjon om dette arrangementet til alle du vet har vært med!

Plan for feiringen i Skjold kirke

Lørdag 21. februar

- 16:30: Øvelse for de som vil være med i jubileumskor
- 19:00: Bursdagsfest med bevertning for alle påmeldte

Du er like velkommen på festen om du ikke blir med i jubileumskoret)

Søndag 22. februar

- 11:00: Gudstjeneste hvor jubileumskoret medvirker, men alle er spesielt invitert.

Har du lyst til å være med, send en mail til ellen@fasmer så får du detaljert info. Men vær snar, for vi trenger å vite hvor mange som kommer. Vi gleder oss til å treffe dere alle! For info om Søråshøgda barnekor anno 2015 se www.sbkor.no ●

*Hilsen Ellen Fasmer og
Gro Stikholmen*

Liker du å synge?

Kan du tenke deg å være med i en forsangergruppe til enkelte gudstjenester/arrangement? Med den nye salmeboken har vi fått mange nye, flotte salmer! Men når vi skal lære nye salmer og sanger går det så mye lettere å synge når noen kan de! Når kor er med i gudstjenesten, er de også gode forsangere. Men vi har også gudstjenester og arrangement hvor det

ikke er kor eller andre musikalske krefter utover kantor. Her kan du være med å bidra til at de nye salmene blir brukt, uten at det skal koste mye tid.

Det er helt uforpliktende å stå på listen, du sier kun ja om det passer den aktuelle dagen. Håper på stor respons - send en e-post til guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

BIKELAND • BØNES • FANA • SKJOLD • SLETTEBAKKEN • STOREVEIT • SØREIDE

Menighetsbladene i Fana

Tegn utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana prosti. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også tips til reportasjer.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller sendes oystein.pettersen@uni.no

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Øystein Pettersen, 938 04 808, oystein.pettersen@uni.no. Lokal kontakt: Se side 13

Sentralredaksjon: Redaktør Magne Fonn Hålskor, 55 39 04 40 - eyecu@online.no (Kun henvendelser ang. «fellesstoff» (s 5-12). All annen kontakt: Se side 13.

Annonser: Frode Høyte - hoeyte@gmail.com

Produksjon: Dragefjellet Media AS, 55 23 25 47 - post@dragefjellet.no. Dropbox kan opprettes etter avtale for overføring av svært store filer.

Trykk: Bodoni, Straume

Deadline neste nummer: Kontakt lokalredaksjonen

Utgivelsesdag neste nummer: Tirsdag 17. mars

Elisabeth på plass i Skjold

Et nytt år er godt i gang og det samme er Skjold menighet sin nye kateket: Elisabeth Saxe Vinkler.

- Du er – kort oppsummert?

- Jeg er 30 år, gift med en Fana-gutt, mor til William 3 ½ år og Philip snart 2 år, utdannet allmennlærer og jeg spiller piano, tegner, maler og jogger. Jeg liker å stå framfor folk og jeg liker å administrere.

- Hvordan fungerer det på hjemmebane?

- Det går som regel greit. Jeg er CFO (Chief Financial Officer) i familien, mens min ektemann Nicolay trives godt på kjøkenet. Hus- og klesvask vil jeg faktisk si at vi greier å fordele noenlunde likt imellom oss. Når det gjelder guttene så tar nok jeg brorparten av barnepass og stell; bleieskift har aldri helt blitt hans greie.

Du snakker foreløpig ikke bergensk – hva var det som brakte deg hit til Vestlandet?

- Min dialekt er nok fascinerende for noen ja – og ganske vanskelig å plassere på Nord- og Sørlandet. Jeg har gjennom barndommen flyttet en del rundt i Norge, og har blitt ganske god på å etterlikne dialekter. Jeg har nå bodd i Bergen i nesten elleve år, så snart er det vel på tide at jeg legger om til bergensk.

Du er utdannet allmennlærer og har jobbet som dette et par år – hvorfor ønsker du nå å arbeide som kateket?

- Lærerjobben og kateketjobben har mange likhetstrekk: Formidling, administrasjon og kommunikasjon med mennesker i forskjellige aldre og med ulike interesser. For min del blir den store forskjellen at jeg som kateket «får lov til» å konsentrere meg

om ett hovedbudskap – formidling av den kristne tro. Jeg synes det er stort å få være med å skape undring, engasjement og forhåpentligvis også glede over det som står i Bibelen. For meg blir det som å få dele av en enorm lottogevinst som jeg har fått uten å legge noe i potten selv!

- Hva er dine hjertesaker?

- Jeg håper at konfirmantene får med seg en god ballast videre i livet. Vi i Skjold menighet kan være med å formidle Guds omsorg både gjennom ord og handling. Selv brenner jeg for at vi på sikt kan fylle et «tomrom» som kanskje noen føler det blir etter konfirmasjonstiden.

- Et trygt og inkluderende felleskap for ungdom med Jesus i fokus. Det er derfor ekstra inspirerende å høre om Mama Maggie sitt besøk i november som skapte en ny giv for bibellesning for blant annet denne aldersgruppen! Vi ønsker derfor nå i vår å sette ekstra fokus på bibellesning.

- Hva er ditt inntrykk av Skjold menighet så langt?

- Felles for dem jeg har møtt til nå er at de er engasjerte og omsorgsfulle. Både ansatte og frivillige medarbeidere ønsker å bidra

til en levende menighet hvor man kan få et personlig møte med Gud.

- Noen ord, helt på tampen?

- Jeg over meg hele tiden på å leve i nuet. Derfor ønsker jeg å dele et av mine yndlingsvers fra Bibelen:

«Kast all deres bekymring på ham, for han har omsorg for dere.» 1. Pet. 5,7 ●

Flere rokeringer i menigheten

Kapellan Bjørn Moe er av Bjørgvin biskop engasjert i 50 prosent stilling til assisterende prestetjeneste i Osterfjorden. Ordinert prest Heidi Merete Baird er tilsvarende engasjert i 50 prosent stilling i Skjold så lenge Bjørn Moe er engasjert i Osterfjorden. Hun tiltrer i februar. I tiden frem til hun tiltrer, vil vikarhjelp bli hentet inn etter en oppsatt plan.

**FAGKUNNSKAP OG
STORT UTVALG!**

GULLSMED
H. GAMS-HAUGSØEN
LAGUNEN 55 13 38 60
www.hgh.no

ICA Supermarked

Stor takk for bidragene til julemessen!

22. november var det julemesse i Skjold kirke. Den ble også denne gangen et eksempel på at dugnadsånd satt i system fremdeles fungerer og gir rike frukter.

Nesten 124 000 kr kan nå fordeles til ulike aktiviteter i menigheten der det trengs penger og disse ikke kan hentes fra det offentlige budsjettet. (Bruttoen denne gangen var 128 585 kr.)

Søråshøgda barnekor, Skjold kirkekor og Cantus gledet alle med fin sang og elers var alle de populære aktivitetene på plass: fiskedam, frukt- og blomsterlotteri, bamselotteri, hobbyverksted og ikke minst årelotteri og kafé. I 2014 forsøkte vi for første gang å tippe riktig vekt på en pinneside og to kålrabihoder. En vinner hadde tippet svært nær, og kunne gå hjem med julematen da julemessen var over.

På salgsdisken var det gode julebrød, kaker og ulike typer gelé og syltetøy. Ellers hadde flittige hender både strikket og sydd fine og nyttige ting. Nytt på salgsdisken var engler laget av ark fra de gamle salmebøkene. Stor takk går til alle dere som produserer og gir selvlagede ting til messen.

Hovedlotteri, åresalg og andre lotterier trenger mange gevinster. Vi i komiteen gikk i løpet av høsten ut med ulike oppfordringer til folk om å komme med bidrag. Det viste seg å gi resultater. Mange kom med gaver, og bordene bugnet av ulike fine ting som folk fikk lyst til å vinne. Lodder og årer ble solgt til smilende kjøpere. Uten gaver fra enkeltpersoner og bedrifter i nærmiljøet ville kostnader til gevinster vært en betydelig utgiftspost. ●

De mange som møtte opp og gjorde en dugnadsjobb før, under og etter julemessen bør også nevnes. Stor takk til alle som deltok med bidrag på en eller annen måte!

Trekningsliste

1	Dukke og vogge med utstyr - Marius Matre Lothe	19	Trøye og Longs fra Janus (barn) - Nina Kjelstad
2	Middag Middag for to på Augustin - Daniel Sylvarnes	20	Medisinskapp - Maren Flatlandsmo
3	Brodert juleduk - Lisa Nilsen	21	Duk og puter med hvitt og rødt mønster - Helge Klette
4	Ryggsekk, Vikafjell Phinex 40 - Randi Krogsrud	22	Hårklipp Sofus frisørsalong - Vemund Breivik
5	Bilde malt av Liv Jorunn Skjold - Beata Golebiewska	23	Superscape matte - Tor Müller
6	Stor teflonduk - Solveig Endal	24	Ramona kakesett, hardangerbestikk - Fam Haugland
7	Strikket ullteppe - Oliver Waagenes	25	Trøye og Longs fra Januas (barn) - Thomas Amble
8	Stor Lego-eske - Kjersti og Anders Ruud	26	XL Poleringsvask, Shell Lagunen - Jan Rivenes
9	Dobbelt vaffeljern - Dorthea Blindheim	27	Finn Schjøll vase - Fam Birkeli
10	Bell sykkelhjelm - Lars Seime	28	Dab+ radio Grundig - Nora og Øystein Pettersen
11	Hårklipp Sørås Frisør - Irene og Martin Helleland	29	Eva Solo Karaffel + 2 glass - Nina Hop
12	Smykke laget av Øyvind Torkildsen - Marit Lyngås	30	Håndveske brunt skinn - Marte Danielsen
13	Hårklipp Sørås Frisør - Solveig Brandt	31	Berger pledd - Rune Phillips
14	XL Poleringsvask, Shell Lagunen - Georg M. Børve	32	Grønn håndveske - Maria Pedersen
15	Bell sykkelhjelm - Emma og Maiken Askeland	33	Rosendahl Bolle og fire skåler - Kjartan Litland
16	Sovepose Mammot Ajungilak - Vilde Nummedal	34	Medisinskapp - Linda Odland
17	Trillekoffert - Randi Wie	35	Gavekort Lie-Nielsen - Mary Lien
18	Hårklipp Ramsvik - Torhild Myrseth		

Bli med på bibellesing!

«Les mer i Bibelen. Det vil forandre ditt liv», sa Mamma Maggie (bildet) til oss under besøket 7. november.

Vi har snakket med mange som forteller at de fikk et «puff» denne kvelden til fornyet interesse. Nå har de begynt å lese daglig noen minutter, ja, noen leser faktisk 20 minutter slik Mamma Maggie oppfordret til.

For å hjelpe hverandre i gang og til felles inspirasjon, inviterer vi til bibellesing i Skjold kirke i uke 12; fire kvelder - fra mandag 16. mars, til og med torsdag 19. mars.

Vi leser 60-90 minutter hver kveld, og det blir også anledning til lystenning.

- Johannesevangeliet: Mandag og tirsdag.
- Markusevangeliet: Onsdag og torsdag.

Vi leser fra den nye oversettelsen på bokmål. Ta gjerne med din egen bibel!

Velkommen i Skjold kirke en eller flere dager i uke 12 mellom klokken 19.30 og 21.00. ●

BARNAS SIDE

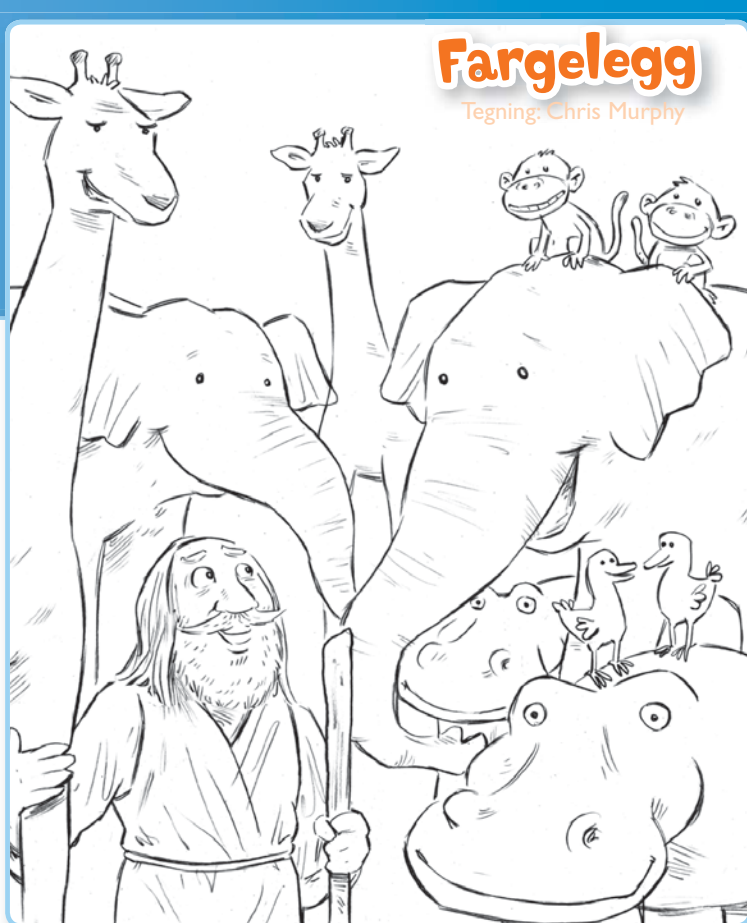
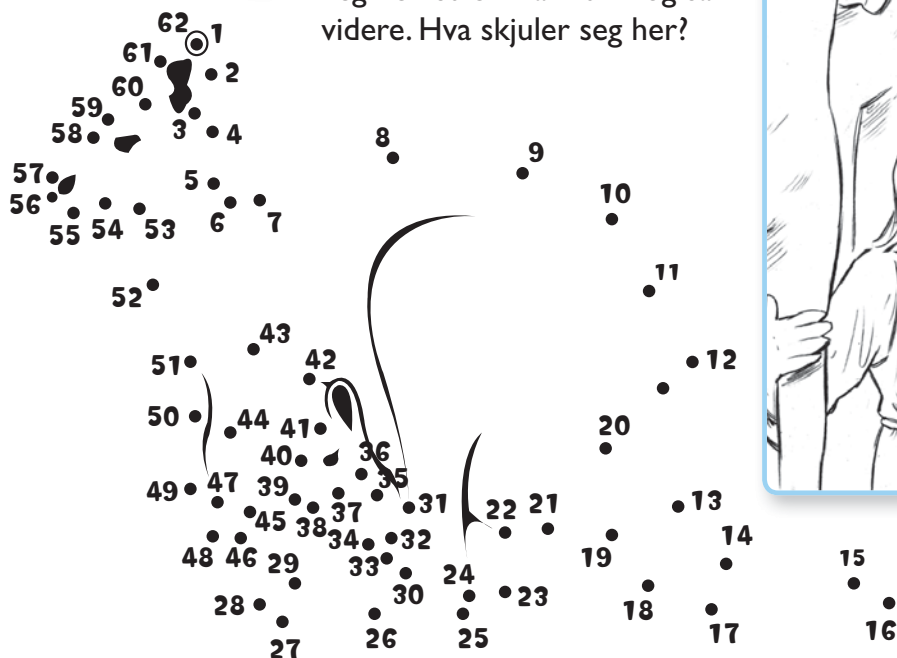

Fargelegg

Tegning: Chris Murphy

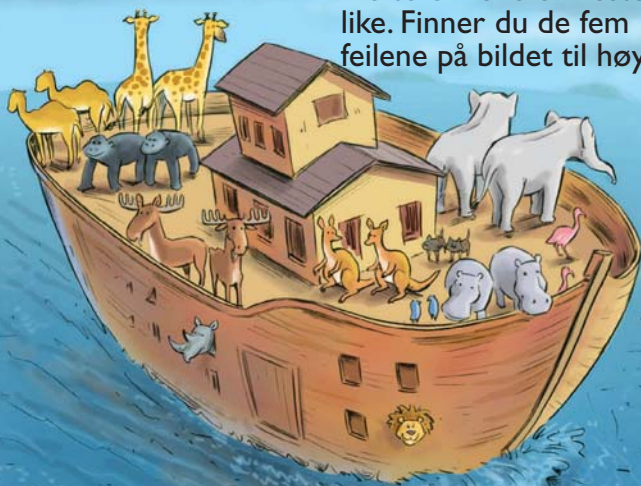
Prikk til prikk

Tegn en strek fra 1 til 2 og så videre. Hva skjuler seg her?

Finn fem feil

De to bildene er nesten like. Finner du de fem feilene på bildet til høyre?

nettSPRELL.no

- Musikkvideoer
- Tegnefilmer
- BARNAS-konkurranser

Søndagsskolens nettside for barn!

BARNAS

14 blader + DVD + CD
= kun 359,-

(privatabonnement hjem i posten)

Gruppeabonnement
kun 179,- pr barn

Bestill på
barnas@sondagsskole.no
eller på telefon 22 08 71 00

TÅRAGENTENE

tarnagentene.no
Tårnagentenes eget nettsted!

Glimt fra en annen tid

Da vi gravde etter ondemannen

Det var like etter krigen. Vi kan vel ha vært 5-6 år gamle. Vår tro var enkel og konkret, og uten tvil. Vi kjente Gud og Jesus, og visste om englene.

AV KNUT CORNELIUSSEN.

Samtidig som Gud var en slags bestefar oppe i himmelen, visste vi at han var alle steder og at han kunne alt. Han hadde flytte de største steinene vi kunne tenke oss, og han kunne gjøre alt det vi ikke kunne gjøre. Han var til og med sterkere enn far.

Jesus var kanskje enda enklere å se for oss, vi hadde sett mange bilder av Jesus og visste godt hvordan han så ut. Han hadde langt mørkt hår og snille øyne. Han holdt som oftest et lite lam i armene sine, mens de andre lammene og sauene sto rundt ham og så på. Ellers holdt han hendene sammen og så opp mot himmelen. Jesus var bare snill, ham behøvde vi ikke være redde for på noen måte. Det er mulig at det var vår trygge tro på Jesus, som reduserte vår frykt for en Gud som så alt. Slett ingen dum teologi den dag i dag.

Vi lærte mye om Jesus på søndagsskolen og i skolen. Og akkurat som vi ser i dag, var Jesus-barnet i krybben et populært bilde. Vi hørte om Betlehemsmarkene med grønt fint gress hvor gjeterne satt og passet sauene sine. Det het forresten ikke sauer i bibelhistorien, det het får. Jeg så for meg et fint stille vann, like ved vannet var et lite bål hvor gjeterne satt, og sauene

EN ANNEN TID: Lykkelig og bilfri barndom i Ytre Markevei. TEGNING AV ELIN CORNELIUSSEN

gresset fredelig på den grønne marken. Over det hele skinte en stor klar stjerne.

En av mine store skuffelser var da jeg kom til Betlehem og så hvordan markene så ut. Her var ikke mye gress, men desto flere steiner.

Englene var damer med hvite vinger. De fløy ved siden av oss og passet på at vi ikke falt utfor stup eller i vannet. En gang i fremtiden skulle vi også bli engler, hvis vi bare var snille nok. Men det var en vi ikke likte, nemlig ondemannen. Han bodde langt nede i jorden og passet et slags brennende hav. Han var skikkelig slem, og vi måtte alltid passe på at vi ikke hadde noen slags kontakt med ondemannen. Ondemannen hadde horn og hale, så vi trodde vi ville kjenne ham igjen, skulle vi treffe ham.

En gang, vi kan vel ha vært 5-6 år gamle, fant vi ut at vi ville se ondemannen. Like ved siden av huset vårt var en tomt etter et ødelagt hus. Her var det Fritzzen og Brorisen og jeg begynte å grave for å komme ned til ondemannen. Vi bevæpnet oss med små spader og spann og startet med gravingen. Av og til kjente vi på jorden for å finne ut om det ble varmere. Kanskje var det litt varmere lenger nede, eller kanskje det bare var vi som trodde det ble varmere, men vi merket at temperaturen steg. Vi visste nemlig at vi skulle til et sted med høy temperatur.

Men det viste seg at det ikke var så lett å komme dypt nok. I alle fall så ikke vi noen ondemann, uansett hvor dypt vi gravde, og vi var sikkert nede i over en halv meters dybde. Kanskje like bra at vi ikke fant ham, vi hadde nok blitt litt overrasket. ●

Møt Karl Johan Kirkebø:

Én ildsjel - blant mange

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene.

Menighetsbladet vil presentere og gjøre litt stas på noen av de mange flotte frivillige medarbeiderne i menighetene. Tidligere har vi møtt ildsjeler i menighetene Fana, Skjold, Storetveit og Slettebakken; denne gangen er stafettpinnen i Bønes. Deretter går den videre til Søreide og Birkeland.

BLOMSTER TIL KIRKEARKITEKTEN: I desember 2009 stod trinn 2 av kirken på Bønes ferdig. Karl Johan var sterkt delaktig i å realisere dette, og overrekker her blomster til arkitekt Helge Hjertholm på åpningsdagen.

TEKST OG FOTO: STEIN RUNE RISA

Under visitasforedraget i Bønes menighet i 2012 trakk biskop Halvor Nordhaug frem noe av det som alltid har kjennetegnet menigheten på Bønes: «Jeg vil starte med å minne om hvem dere er, minne om «den første kjærlighet». For Bønes har en imponerende historie. Dere er den kirken som ble bygget på dugnad. Og det vil jeg dere skal fortsette å være. Mange av dere var med å bygge kirkebygget for 15 år siden, men alle er med å bygge kirken, bygge menigheten.»

De første årene

En av de som virkelig har vært med på å bygge og forme Bønes menighet, er Karl Johan Kirkebø – men han er ikke alene. Bønes menighet har rundt 200 frivillige, og menighet og kirke har i stor grad blitt bygget av frivillige. Det er mange ildsjeler som har vært med på reisen, og historien om Karl Johan sin tid i menigheten, kan også fortelle historien om hvordan menigheten og kirken har blitt formet av disse ildsjelene.

Karl Johan Kirkebø er 64 år, bor i Stokkedalen på Bønes, er gift, har fire voksne barn og tre barnebarn. Han er utdannet siviløkonom fra Norges Handelshøyskole (NHH), og har jobbet med salg, salgsledelse og ledelse i nesten 40 år. Til daglig har han virke som salgsdirektør i Onsoft Computer Systems, hvor han reiser verden rundt med programvareløsninger for offshore og shipping-virksomhet.

Vokste opp på bedehuset

Som mange andre, så har Karl Johan hatt en oppvekst på bedehuset. Han kommer fra Langevåg i Sula kommune på Sunnmøre, der var han aktiv i bedehuset som var tilsluttet Indremisjonen. Han reiste mye på leir om sommeren – først som deltager, men siden som leder. I studietiden i Bergen var han med i Club 3, som var Ungdomsforbundets studentarbeid. Så bakgrunnen hans kan en si er fra de store organisasjonene.

Karl Johan flyttet til Stokkedalen i 1982, og kom raskt med i menighetsarbeidet.

– Menighetsarbeidet var godt i gang da vi flyttet hit. Det var gudstjenester på Bønes skole, og søndagsskole i huset Kirkeringen eide i Sælenveien, forteller han.

– Der var det også barnehage. Jeg var først med i et frivillig menighetsråd som primært organiserte gudstjenester på Bønes skole, og

etterhvert ble jeg med i styret for «stiftelsen Bønes Interimkirke».

Hvor skal vi være?

Utfordringene i starten var i stor grad knyttet til mangel på lokaler. Derav også et økende ønske om å få på plass et bygg. Karl Johan forteller at dette ble starten på en satsing, nesten over evne, der hele Bønes mobiliserte til dugnad for å reise kirken. Det ble satt i gang innsamling blant Bønes-beboerne, og lagt ned mye hardt arbeid. Belønningen ble Bønes kirke, som stod ferdig i 1997.

– Leder av det arbeidet var Helge Kolstad og Liv Skants, de skal nok ha den aller største æren for at ting skjedde så raskt som det gjorde, sier han.

– Fokuset på at dette skulle være et bygg for bydelen, med lav terskel og stor inkludering, ble skapt da, og har fulgt oss siden. Arbeidet med kirkebygget frigjorde uante ressurser, og vi opplevde stadig tilbud om hjelp fra folk som ikke hørte til «kjernen». Det var en god opplevelse.

Stort engasjement

Karl Johan forteller videre at gleden da som nå var knyttet til fellesskapet. Livslange vennskap ble skapt i denne prosessen. Ettersom bydelen vokste, kom det flere til og organiseringen endret seg. Der noen få ildsjeler tidligere hadde dradd lasset, ble det nå flere som delte på det. Det var mange som var med i denne prosessen. Når han ser på gamle bilder, er det mange av de samme som fortsatt er med.

«Den kirkelige» CVen til Karl Johan er imponerende: Medlem av frivillig menighetsråd på 80-tallet, med i styret i «Stiftelsen Bønes Interimkirke» på 80-90-tallet,

medlem i Bønes menighetsråd 2001-2011, der han også var leder 2002-2009, kirkevert i mange år, sjåfør for kirkeskyss, med i prosjektet «Fanablad» for å etablere felles menighetsblad for prostiet, redaktør i Bønesbladet i ti år og fortsatt med i redaksjonen, med i Bergen kirkelige fellesråd (BKF), fire

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett. KARL JOHAN KIRKEBØ

år som varamedlem i Bjørgvin bispedømmeråd og utallige andre små og store oppgaver i Bønes menighet.

Trakk i de rette trådene

Selv om han har lagt ned en enorm innsats i mange deler av kirkelivet, trekker han spesielt frem da de klarte å få politikerne med på byggetrinn 2, det som i dag er kirkestuen og barne- og ungdomsavdelingen.

– Med god hjelp fra mange klarte vi å trekke i de rette trådene, og kunne innvie en «helt ferdig» kirke i desember 2009, husker han. Og nettopp gjennomføringskraften er det mange som trekker frem når de forteller om Karl Johan. Når man får nei, betyr det bare at det må jobbes litt ekstra for å få det til. Penger skal heller ikke være en begrensende faktor – en får til det en vil få til.

Tro, tvil og meninger

De som leser Refleksjons-spalten i Bønesbladet, vet at Karl Johan tør å være åpen om sin egen tro og tvil. Han er heller ikke redd

SNURRER LYKKEHJULET: Karl Johan er opptatt av at Bønes kirke skal være en storstue for alle på Bønes. På Bønesdagen stiller han ofte opp og snurrer lykkehjulet.

– Med dagens modell blir det økt press på konformitet. Bønes menighet har vært preget av åpenhet, toleranse og respekt. Det håper jeg både Bønes spesielt, og Den norske kirken generelt, vil fortsette å være. Jeg synes det er en del tegn som peker i retning av at man skal mene det samme, og at det fokuseres mer på forskjeller som en negativ ting. Jeg tror ikke bare at det er plass til forskjeller, men at det også er en styrke for menighet og kirke med mangfold – også i meninger. Jeg er også redd for et økt byråkrati med et Kirkeråd som ikke er i takt med den viktigste enheten i kirken; sognet.

for å uttrykke sine meninger. I Bønesbladet har han blant annet skrevet om tema som homofili, Israel-saken og tanker om sitt Guds-bilde. En av sakene han synes er viktig, er at kirken skal være inkluderende. Som mangeårig leder av Bønes menighetsråd, har dette også gjennomsyret menigheten.

– En av fanesakene mine har vært å bidra til at Bønes skal være en åpen folkekirke preget av at folk skal være velkomne uansett, sier han.

– Visjonen «åpen, synlig og tilstede» liker jeg godt, og jeg har også forsøkt å få til at denne åpenheten skal være preget av respekt for forskjeller slik at vi slipper unødige diskusjoner.

Han trekker også frem viktigheten av å inkludere de frivillige på en god måte.

– Vi må støtte de frivillige i menigheten, slik at de kan få best mulige forhold til å yte på de områdene der de har lyst til å bidra. Vi har også forsøkt å si at de frivillige skal få gjøre det de har lyst til – og ikke bli misbrukt. Gir de oss en lillefinger sier vi takk – og prøver unngå å ta hele hånden. På den måten kan den enkelte bidra på det nivået de ønsker, og vi kan få med flere.

Gudstjeneste og liturgi

I tillegg til det praktiske aspektet ved kirkelivet, er han også veldig opptatt av det åndelige, og engasjerer seg når tema rundt gudstjeneste og liturgi skal diskuteres. Et av de sterkeste minnene relatert til dette, er knyttet til visitasen på 80-tallet som biskop Per Lønning hadde i Bønes.

– Vi hadde fortsatt gudstjenestene på skolen, og bare familiegudstjenester. Men vi ønsket også nattverd, og hadde fått spesiell godkjennelse for dette – dette var ikke vanlig da, forteller han.

Etter visitasen sendte Lønning skriv til

alle menighetene i bispedømmet om at han hadde hatt en fin opplevelse med nattverd på familiegudstjeneste, og at brukt rett ville han anbefale dette.

– Vi var indirekte med på å endre en praksis på dette området.

Utviklingstrekk og utfordringer

Karl Johan mener også at det er aspekter rundt gudstjenesten som kan bli bedre.

– Fortsatt er vel menigheten bedre på det som skjer i uken enn det som skjer på søndag. Gudstjenestereformen synes jeg har vært feil, men heldigvis har implementeringen på Bønes vært forsiktig, og jeg kan fortsatt kjenne meg igjen i liturgien. Dåpsliturgien bør justeres; den er, etter mitt syn, teologisk tvilsom med utsagnet om at du blir et Guds Barn i dåpen. Jeg mener alle er Guds barn også før dåpen.

Det langvarige engasjementet i kirke og menighet har gjort at Karl Johan ser noen utviklingstrekk både lokalt og sentralt.

– Bønes menighet er fortsatt åpen, synlig og tilstede, men noe av «gründerånden» fra byggeperioden er nok borte. Dette er en naturlig utvikling når staben etterhvert har kommet på plass, og i større grad tatt over oppgavene de frivillige tidligere utførte. Samtidig har vi klart å holde på en stor skare av frivillige.

Økt press på konformitet

Han mener at økonomi blir viktig fremover, og spesielt spørsmålet rundt hva som skjer med offentlig finansiering. Han sier det må fokuseres på hvordan en kan motivere menighetens medlemmer og frivillige til å bidra. Også en av visjonene som har fulgt Bønes menighet opp igjennom tidene, «åpen, synlig og til stede», synes han blir utfordret.

Klar for nye oppgaver

Karl Johan er i ferd med å pensjonere seg fra jobben som salgsdirektør, men har ikke tenkt å ligge på latsiden – verken på det personlige eller politiske plan.

– Jeg tenker at min rolle i Bønes menighet skal være litt i bakgrunnen framover. Jeg deltar som kirkevert, sjåfør på kirkeskys, i Bønesbladet, og ellers der det kan være behov. Neste generasjon har nå tatt over stafett-pinnen, og det er fint å se at dette fungerer så godt.

En fanesakene til Karl Johan er utviklingen av folkekirken fristilt fra staten. Han er opptatt av at den skal bli en folkekirke med lave terskler og stor åpenhet. En annen fanesak er det som han nevner rundt konformitet, og at det må være plass til forskjeller i kirken. Relatert til dette er også ønsket om mindre byråkrati i kirken, og et Kirkeråd som må gå mer i takt med sognene.

– Jeg føler stort engasjement rundt disse sakene, og har derfor sagt meg interessert i å stille til valg til bispedømmeråd og dermed også Kirkemøtet.

Ivrig Brann-supporter

I tillegg til å engasjere seg i «kirkepolitikk-en», gleder Karl Johan seg til å få god tid med barnebarn og familie, etter en jobb med mye reising og mange timer. Han er glad i fjell og natur, og prøver å komme seg på tur så mye som mulig. Han har også satt seg som mål å få trent nok til å sykle Bergen-Voss.

En annen ting som er sikkert; hvis du ikke hører meningene til Karl Johan i et kirkelig forum, så er det bare å ta en tur på Brann Stadion og høre han der. Karl Johan er ivrig Brann-supporter, og sier at han «går på Stadion og skriker så ofte jeg kan». ●

Menighetene i Fana prosti inviterer til

SORGSEMINAR

Lørdag 21. mars 2015 kl 10.30-14.00
Skjold kirke (peisestua), Skjoldlia 55

Menighetene i Fana prosti inviterer etterlatte til et seminar om sorg. Det har vært holdt slike seminar tidligere med gode erfaringer. Vi vil derfor igjen gi dette tilbudet.

Sorg berører oss på mange måter, og du er velkommen, enten det er kort eller lengre tid siden dødsfallet.

Program:

- Hva er sorg og hva gjør den med oss?
v/sokneprest i Storetveit, Bjarte Holme
- Lunsj
- Samtale/spørsmål
- Orientering om tilbud til etterlatte
(sorggrupper, sjelesorgsamtaler)

Påmelding eller spørsmål:

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
- Tlf.: 55 59 71 15
- kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no
Diakon Reidun Laastad Dyvik
- Tlf.: 55 30 81 17
- reidun.laastad.dyvik@bergen.kirken.no
Diakon Linda Bårdsen
- Tlf.: 55 36 22 85 / 483 02 448
- linda.bardsen@bergen.kirken.no

Velkommen - også om du ikke har fått meldt deg på

Min sorg

Min sorg er en svart fugl
fredløst på flukt
under vinterlig øde himler.
Men stundom -
når fuglen stiger høgt nok -
skinner vingene gyllent
i skjær av en sol
som er under horisonten.

HANS BØRLI

Bildet til Kvinnebønnedagen 2015
er laget av Chantal E.Y. Bethel.

Internasjonal bønnedag i bedehuset på Nesttun

Første fredag i mars hvert år samles kvinner over hele verden i felles bønn.

AV TORA HAARR SKEIE, KONTAKTPERSON
NESTTUN/FANA, FORSAMLINGSARBEIDER,
NESTTUN INDREMISJON

Kvinnernes internasjonale bønnedag startet i USA i 1887, da kvinner fra ulike kirkesamfunn samlet seg om en felles bønnedag. I dag har bønnedagen (World Day of Prayer) komiteer i mer enn 170 land og regioner. I Norge startet slike samlinger i slutten av 1920-årene, og i Fana har vi hatt samlinger på Nesttun Bedehus i flere tiår. Årets samling holdes fredag 6. mars kl. 12 i Peisestuen (2. etasje) på Nesttun Bedehus (Øvsttunveien 58).

Årets program er satt sammen av kvinner på Bahamas. Emnet er: «Jesus sa til dem: 'Forstår dere hva jeg har gjort for dere?'». Kollekten går til Bibelselskapets bibelmisjonsarbeid.

Bibelselskapet prøver, i samarbeid med sine internasjonale kontakter, å finne kvinnerelaterte prosjekter i de

landene bønnedags-programmene kommer fra.

Årets prosjekt er «Hjelp til ofre for vold i hjemmet» på Bahamas, samt fortsatt støtte til Ester-prosjektet i Kamerun. I tillegg dekkes utgiftene til administrasjon, trykking og utsendelse av bønnedagsmateriellet. Bibelselskapet har arbeidet med distribusjonen av programmene, samt regnskapet for den norske komiteen for bønnedagen.

Det er flott og inspirerende å møtes på tvers av menighetsgrenser! Kanskje er det mange flere som ønsker å delta, men som ikke har vært klar over samlingene. Denne gangen deltar Torgunn Strand med andakt. Vi synger også sammen, og bruker tid i bønn. Hjertelig velkommen!

Mer informasjon:

www.norgeskristnerad.no

og www.worlddayofprayer.net ●

Nei til søndagsopne butikkar!

Regjeringa med kulturminister Widvey i spissen vil ha søndagsopne butikkar. På vg.no. argumenterer ho slik for dette: «Vi har alle behov for hviledager, men det er ikke slik at vi trenger å hvile på den samme dagen alle sammen. Hvorfor skal det offentlige bestemme når vi skal hvile oss?»

AV HALVOR NORDHAUG, BISKOP I BJØRGVIN

Widvey høyrest her ut som eit ekko av Margaret Thatcher og hennar berømte ord: «There is no such thing as society». Vår kulturminister vil at kviledagen ikkje lenger skal vere ei fellessak, men eit individuelt prosjekt. Her ser vi korleis partiet Høgre er blitt stadig meir liberalistisk og mindre konservativt. Konservativ politikk vil vidareføre viktige tradisjonar og ordningar som synleggjer fellesskapet sine varige verdiar og røter. Liberalismen er derimot primært grunnlagt på å ta vare på friheten til enkeltmennesket, og på å bygge ned alle ordningar som hindrar individet sin frie vandel og ikkje minst handel.

Det forundrar at ein kulturminister har eit så lågt medvit om søndagens plass i kulturen vår. Søndagen er på kristen mark både «heilagdag» og «kviledag», reservert til gudsdyrking og rekreasjon. Den felles kviledagen er noko av det som gjer ei samling individ til eit samfunn der ein har funne saman på eit grunnlag prega av skikkar, verdiar og tradisjonar. Eit samfunn er mykje meir enn ei tilfeldig samling individ med felles valuta og lovverk.

På tvers av alt som elles skil oss bør det vere mogeleg å sjå verdien av ein annleis vekedag der samfunnet ikkje berre opnar for, men også inviterer til kvile og ettertanke og ei form for livskvalitet som kan vere vanskeleg å finne når både ein sjølv og andre går for full maskin. Kvaliteten på ein

slik kviledag er avhengig av dens kollektive karakter, noko som hos oss er historisk og kulturelt forankra i tanken om søndagen som heilagdag. Det blir ein annleis, gråare og meir slitsam kviledag dersom den blir eit individuelt prosjekt utan noka form for hjelp frå det store fellesskapet. Søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter,

TIL KAMP FOR KVILEDAGEN: Biskop Halvor Nordhaug, her fotografert ved Fana kyrkje, meiner at søndag utan søndagsro, men med opne butikkar og søndagsturar til kjøpesenter, ikkje lenger er den søndagen vi kjenner.

FOTO: GEIR MØLLER

er ikkje lenger den søndagen vi kjenner. Venstre si kompromissløyssing med å la kommunane fastsetje er heller ingen farbar veg. Så lenge ein kommune tillèt søndagsopne butikkar, vil det bli svært vanskeleg for nabokommunane å halde igjen pga. frykt for handelslekkasje. Venstre sitt forslag kan likevel bli det regjeringa landar på til slutt for å få fleirtal i Stortinget, og dette vil gjere søndagsopne butikkar til ei viktig kampsak fram mot kommunevalet.

Dagens ordning der nokre få butikkar held ope, kan gjerne gjerast betre. «Brustadbua» kallar på smilet hos mange, men det er eit kompromiss til å leve med. At hagesenter på søndagar kan selje varer som andre butikkar ikkje får omsetje same dag, verkar derimot grunnlaust og uheldig og fungerer som eit påskot til å rive alle demningar rundt søndagsfreden. Her kan gjerne spelereglane endrast.

Frå kyrkja si side kan eg love massiv motstand mot regjeringa sitt forslag i denne saka. Saman med andre aktørar innan fagrørsla, handelen og miljørørsla vil vi gjere det vi kan for at den planlagde reforma blir skrinlagd. ●

Kirkeakademiets vårprogram

Björgvin kirkeakademi er en selvstendig bevegelse, stiftet i samarbeid med Bergen domkirke menighet, Studentmenigheten og Bymisjonen i Bergen.

Vårens program:

- **Onsdag 11. februar kl. 19** i Kafé Magdalena, Kong Oscarsgt. 5: Forfatter Elisabeth Aasen tar oss med på en kvinnehistorisk vandring i Vågsbunnen.
- **Torsdag 5. mars kl. 18** i Rådhuskantinen: Dialogmøte mellom vennene Stian Kilde Aarebrot (rådgiver i Humanetisk forbund og redaktør av Humanist) og

prest Didrik Söderlind (leder av nettverket Substans). Brevene de har skrevet til hverandre er blitt til boken «Presten og ateisten».

- **Onsdag 11. mars kl. 19** i Kafé Magdalena: Domprost og leder av Björgvin kirkeakademi Jan Otto Myrseth innleder til refleksjon og samtale om folkekirkens utfordringer, etter at kongens kirkestyre nå er avviklet.

- **Onsdag 15. april kl. 19** i Kafé Magdalena: Stein M. Wivestad, som underviser i pedagogikk ved NLA Høgskolen, vil utfordre alle voksne til å tenke over hvilket forbilde vi gir til neste generasjon. Hvordan er vi overfor barn, og hvordan bør vi være?

- **Mer informasjon:** www.kirkeakademiene.no/about/vest/bjorgvin-kirkeakademi

Di kyrkje, ditt val

Samstundes med kommunevalet i september, skal det veljast nytt sokneråd og nytt bispedømeråd/kyrkjemøtet. Du kan vera med og avgjera korleis kyrkja skal styrast dei neste fire åra – både lokalt og nasjonalt.

Vil du gjera ein jobb for di lokale kyrkje? Då kan du stilla til val til soknerådet. Sokneråda har faste leke medlemer og varamedlemer. På vallista vert det lagt vekt på å ha god geografisk spreing av kandidatane, samt spreing i alder. For nærare krav til lista, kontakt kyrkjekontoret eller sjå valreglane på www.kyrkja.no/val.

Dei fleste veit kva eit sokneråd er, men kva er eit bispedømeråd? Bjørgvin bispedømeråd har ti medlemer. Sju av desse er vanlege medlemer av kyrkja, ein medlem er prest, og ein er annan kyrkjeleg tilsett. I tillegg er biskopen fast medlem av bispedømerådet. Bispedømerådet er også Bjørgvin sine medlemer av Kyrkjemøtet – kyrkja sitt «storting».

Bispedømeråda og Kyrkjemøtet er særleg viktige når det skal fordelast pengar, tilsette prestar og når det skal gjerast vedtak for heile Den norske kyrkja, anten det gjeld kva kyrkja skal stå for, planar for trusopp-læring eller gudstenestereform. I komande valperiode skal kyrkja finne vegen vidare

TRENG ENGASJERTE MEDLEMER: Den norske kyrkja skal gjennom viktige vegvalg i den komande valgperioden (2016-2019). FOTO: KYRKJA.NO

som eit sjølvstendig trussamfunn, løyst frå staten. Kva vil det seie å vere kyrkje i vår tid? Korleis skal ein organisere kyrkja og korleis bør soknestrutturen vere i ein eventuell ny kommunestruktur? Også ein mogeleg vigselsturgi for to av same kjønn kjem til å stå i fokus, og her er det mange som har sterke meiningar. Difor treng vi dei beste representantane vi kan få i bispedømeråda og dermed også i Kyrkjemøtet.

Nytt ved bispedømerådsvalet er at det sannsynlegvis vil kome fleire vallister der fleire meiningar om ulike tema vert repre-

sentert. Då er det viktig å lese om kva kandidatane på dei ulike listene meiner før du vel røystesetel. Alternative lister kan fremjast for valrådet i bispedømet etter at nominasjonskomiteen si liste er klar 1. mars og før 1. mai. Dersom det ikkje kjem fleire lister, vil det vera høve til å foreslå kandidat til supplerande nominasjon på nominasjonskomiteen si liste. Det må skje innan ein månad etter 1. mai.

På nettsida www.kyrkja.no/val finn du meir stoff om det kyrkjelege valet. ●

Utmelding skjer ikke på nett

Kirkerådet kan ikke effektivere utmeldinger av Den norske kirke på grunnlag av epost-henvendelser folk via www.utmelding.no.

AV KIRKERÅDET

Ifølge Kirkeloven §3 er det Kulturdepartementet som gir nærmere regler om fremgangsmåten ved innmelding og utmelding av Den norske kirke. Kulturdepartementet har godkjent at utmelding av Den norske kirke kan skje ved e-post dersom det vedlegges et scannet dokument som er datert og underskrevet.

Fra departementet sies det at man forstår et skannet og undertegnet dokument som noe annet enn den løsningen som nå tilbys via nettstedet www.utmelding.no. Det er ikke godkjent noen form for

«elektronisk signatur» i denne sammenheng.

– Utmelding på nett krever nærmere utredning, fordi det angår flere forhold i kirkeloven og det tilhørende regelverket. Her er Stortinget lovgiver og departementet er regelforvalter, sier avdelingsdirektør Ole Inge Bekkelund i Kirkerådet. Han har blant annet ansvaret for forvaltning og drift av Den norske kirkes medlemsregister.

– Vi vil ta opp med Kulturdepartementet muligheten for å gjennomgå lov og regelverk med tanke på eventuelle nye fremgangsmåter for inn- og utmelding. Også

INN- OG UTMELDING: Veien inn i kirken går gjennom vann og dåp. Utmelding skjer på papir og med navnetrekk. FOTO: KYRKJA.NO

kirkens valgte organer må eventuelt endringer. Forsvarlig forvaltning krever at dette gjøres på riktig måte og da må det ta tiden det tar, sier Bekkelund. ●

-Trosopplæringen forandrer kirken

Dagens barn og unge får et annet inntrykk av kirken enn sine foreldre. Dette kommer fram i Norges aller første empiriske doktoravhandling om trosopplæring, skriver Kirkeaktuelt.no.

Elisabeth Tveito Johnsen har i høst avsluttet sin avhandling «Religiøs læring i sosiale praksiser». Hun er ansatt ved Det praktisk-teologiske seminar ved Universitetet i Oslo, og har de siste ni årene arbeidet med å forske på og undervise om trosopplæring. Norges første doktoravhandling på trosopplæring ble disputert 4. og 5. desember på Det teologiske fakultet i Oslo.

– Jeg tror at vi om ti år vil se tydelig konsekvenser av trosopplæringsreformen og de andre reformene i kirken, sier hun til Kirkeaktuelt.

– Gudstjenestemønsteret vil ikke endres for flertallet barn og unge. Så den største og vanskeligste læringsprosessen tror jeg vil være for de som er vant til å gå fast til gudstjeneste. De vil kunne oppleve å føle seg fremmedgjort, fordi mange gudstjenester vil bli tilrettelagt for barn og unge som ikke har de samme forventningene til kirken som de faste kirkegjengerne.

Trosopplæring handler gjerne om at taco

blandes med nattverd, og at kirkerommet blir et sted for skattejakt med islett av Kaptein Sabeltann. Johnsen mener at slike blandinger er en del av den religiøse læringen som finner sted i kirkens trosopplæring, og at dette er med på å endre hva kirken er og kan være. I avhandlingen tar hun særlig for seg pedagogikken. Hun har erfart at trosopplæringsmedarbeidere ikke alltid er seg bevisst hvor ny den religiøse virkeligheten de formidler er for barna.

– Ta eksempelet med påskefortellingen. Barna kan stoppe helt opp ved å tenke på og forholde seg til det grusomme i at en snill mann ble spikret fast gjennom hendene – og døde! Da er det viktig at vi legger til rette for barns reaksjoner på disse bibelfortellingene. Siden vi er vant til fortellingene selv, er det lett å overse alle de religiøse og eksistensielle spørsmålene de reiser hos barna. Vi må være flinkere til å skape rom for undring og samtale, og ikke ha tidsnød når vi forteller bibelfortellinger for barn.

DOKTORAND: Elisabeth Tveito Johnsen har skrevet Norges aller første doktoravhandling om trosopplæring. FOTO: ERLEND BERGE

Doktoranden legger vekt på at læring også omfatter de handlingene vi gjør sammen i trosopplæringen. Når barna deltar i sosiale praksiser som påskevandring og gudstjenester er dette læring, og ikke bare noe som omgir den «egentlige» læringen. Så det tradisjonelle læringsbegrepet må utvides til å omfatte deltakelse i og omforming av praksiser i kirken. ●

Østerrike venter

Fana Mannskor reiser til Østerrike 15.-20. april. Der skal de ha formelle og uformelle konserter i Klosterneuburg og Wien, både alene og sammen med andre kor.

TEKST: MAGNE FONN HAFSKOR

Mannskoret teller 33 sangere, og over på Stend videregående hver tirsdag kl. 19.15-21.45. Koret har plass til flere, spesielt til dette prosjektet, der reisekostnadene dekkes delvis av korets kasse og delvis av egen lomme. Fana Mannskor er en institusjon i Fana, med et renommé som forteller om bragder og godt vennskap gjennom 73 år. De er nå inne i en spennende periode med stor aktivitet.

– Dersom du har lyst å bli med oss, så er

KORTUR TIL ØSTERRIKE: Reisekista er klar for å fyllest med sang.

du velkommen til å ta kontakt for å prøve-synge for plassering i koret, oppfordrer Ludvig Korsøen, og lover et kor med stor takhøyde.

– Din bakgrunn kan være tidligere sanger, musiker, eller en som vil bli sanger. Vi tilbyr en sunn og kunstnerisk hobby, konsertopplevelser, kameratskap og så denne reisen, der en partner gjerne kan være med.

For medlemmenes bedre halvdel kan det følge flere fordeler enn fripass til turene.

– Hvis du kan trenge en frikveld i uka og en glad mann, så send han på sangøving med oss, vi skal ta godt vare på han, lover Korsøen.

Vil du bli med og dele din sangglede med andre? Kontakt Fana Mannskor via nett-siden www.fanamannskor.no – eller direkte med enten Svein Hillesøy (mobil 413 27 302 – hilleso@online.no) eller Ludvig Korsøen (mobil 926 27 045 – lkor@online.no) ●

De nære ting

Den irske forfatteren James Joyce (1882-1941) står for meg som en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Flere av James Joyces verker foreligger i ypperlige oversettelser til norsk, blant annet hovedverket *Ulysses* (1922), oversatt av Olav Angell. Det beste er likevel å lese han på originalspråket, gjerne i en slik utgave der hele det lille forfatterskapet er samlet mellom to permer.

En fin inngang er novellene hans, som er samlet i boken *Dubliners* (norsk tittel: *Dublinere*). Selv liker jeg aller best den som heter *De døde*. Denne finnes også i en vakker filmversjon fra regissøren John Huston (1906-1987), og med datteren Anjelica Huston i den ene hovedrollen. Dette var for øvrig den siste filmen Huston regisserte, og den kom på kino først etter hans død. Ifølge den amerikanske filmkritikeren Pauline Kael regisserte han fra rullestolen, med oksygenslange i nesen.

Handlingen i både filmen (som er veldig tro mot originalteksten) og novellen er lagt til det årlige nyttårsselskapet hos søstrene Morkan. Hovedpersonen, Gabriel Conroy (spilt av Donald McCann, som selv var fra Dublin), får her en ny opplevelse av sin kone Gretta (Anjelica Huston), når hun, etter selskapet, forteller om sin barndomsforelskelse Michael Furey. Da Gretta skulle reise hjemmefra for å begynne på en klosteskole, ligger han syk. Likevel kommer han hjem til henne for å ta avskjed. Han dør en uke senere av sykdommen.

Denne fortellingen minner meg alltid på at vi må leve livet mens vi har det. Glede oss over hverandre mens vi har hverandre. Være raus og åpne med hverandre. Her er min egen oversettelse av slutten på novellen. Paret er nå hjemme igjen fra nyttårsselskapet. Etter at de har gått til sengs, blir Gabriel liggende og tenke på det konen hadde fortalt:

Alle blir før eller siden til skygger, tenkte han. Det er bedre å gå over til den andre siden full av mot og lidenskap, enn å langsomt visne hen med alderen. Han tenkte på hvordan hun, som lå ved siden av ham, hadde bevart i hjertet sitt bildet av elskers øyne da han fortalte henne at han ikke lenger ønsket å leve.

Gabriels øyne ble fylt med tårer. Han hadde aldri følt slik selv mot noen kvinne, men han visste at en slik følelse måtte være kjærlighet. Tårene samlet seg tettere i øynene hans. Delvis oppslukt av mørket utenfor syntes han å ane formen av en ung mann som stod under et dryppende tre. Andre former var i nærheten.

Hans sjel hadde nærmet seg den regionen der det bor enorme hærskarer av de døde. Han var bevisst, men kunne ikke begripe deres egensindige og flimrende eksistens. Hans egen identitet ble filtrert ut i en grå og uholdbar verden: den solide verden i seg selv, som disse døde en gang hadde

vært en del av, virket minkende og i oppløsning.

Det hadde begynt å snø igjen. Han betraktet søvnig de mørke sølvfargede snøflakene, som falt skrått i lyset fra gatelykten utenfor. Tiden var kommet for å reise vestover. Ja, avisene hadde rett: det snødde over hele Irland. Snøen falt på alle deler av den mørke sentrale sletten, på de treløse åsene, den falt mykt på Bog of Allen og lenger vestover, inn i de mørke og evig foranderlige bølgene som slo inn mot Shannon. Den falt også på alle deler av den ensomme kirkegården på bakken der Michael Furey lå begravet. Snøen drev tett mot de skjeve korsene og gravstøttene, på inngangsportens spyd, på de nakne tornebuskene.

Det var som om sjelen hans mistet pusten et øyeblikk, mens han hørte hvordan snøen falt umerkelig gjennom universet, umerkelig som nedstigningen mot deres siste slutt, ned mot alle levende og de døde. ●

Han var kanksje for radikal i formspråket til å få Nobelprisen - og møtte også «konkurranse» fra landsmannen W.B. Yeats, men James Joyce er ifølge artikkelforfatteren uansett en av de ypperste språkkunstnerne noensinne.

Kulturkalender

- Skjold kirke, tirsdag 10. februar kl. 19.30: Cantus inviterer til Salmekafé.
- Bønes kirke, søndag 15. februar kl 19: Foredrag ved Yvonne Margrethe Wang.
- Birkeland kirke, søndag 22. februar kl. 19: Orgelkonsert.

- Bønes kirke, tirsdag 3. mars kl. 21: Tirsdagkonsert.

- Slettebakken kirke, søndag 8. mars kl. 18: Vårkonsert.
- Bønes kirke, søndag 8. mars kl 19: Filmkveld: «IDA».
- Fana kirke, søndag 22. mars kl. 19: Händels «Messias».

- Storetveit kirke, onsdag 1. april kl 19: Pasjonskonsert.

- Storetveit kirke, søndag 5. april kl 19: Klassiske perler.
- Ytrebygda kirke, 12. april kl 19.30: Konsert, påskeetterklang.
- Bønes kirke, søndag 19. april kl 19.00. Foredrag ved Nina Karin Monsen.

Og bakom synger skogene – fortsatt

LESES SOM DIKT: Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket bør nytes, ikke slukes. De smaker kanskje best senhøstes og om vinteren. Og så skal man skal gi seg god tid. Leses som dikt; langsomt - med ettertanke. ILL.: HANS GODES MALERI «VINTERETTERMIDDAG» (1847). DETTE BILDET ER OGSÅ BRUKT SOM OMSLAGSILLUSTRASJON PÅ ENKELTE UTGIVELSER AV «BJØRNDALSFOLKET»

Hjemme ble det lest mye høyt. Mange av bøkene er blitt stående som spesielle for meg, og når jeg senere har lest dem, er det nesten som jeg hører mammas stemme for mitt indre øre. En av disse er Trygve Gulbrandsens trilogi om Bjørndalsfolket.

TEKST: THRUDE DEISZ

Bøkene trollbandt meg fra første setning: *«Berghamrene over Jomfrudals djup blånet med vikende linjer i høstkveldens kaldrå luft. Bakom var himmelen som luende varme med et drag av blod, der solen sank. På den ytterste hammeren sto en bjønn, mørk som berget, og været ned mot den brede bygd, hvor tåken røyk over tjern og bekkefar.»*

Hevner slektningene

Her treffer vi den aldrende bamsen som føler seg uhiren og kviafull med tanke på vinteren, det er nesten så vi får medynk med den. Men vi får også en uhyggelig forutanelse om ting som skal skje, og den første kunnskap om menneskene nede i dalene. Torgeir, bonden på Bjørndal, går - mot bedre vitende - etter den blakke bjørnen. Ikke fordi oppfordringen

kommer fra presten, men fordi en slik bjørn drepte far hans, broren og en av sønnene.

Og så dør Torgeir i bjørnefavnen med kniven i bjørnens hjerte og *«et beskt smil om munnen»* - fordi han har hevnet slektningene sine - og fordi han *«ikke er kleinere karen enn forfedrene sine»*.

Den svarte silkehesten

Først var det nok spenningen, kjærlighets-historiene og den særegne atmosfæren som betok meg. Jeg ventet utålmodig på at de lange naturskildringene og alle Gammel-Dags tanker om hevn og Gud og Mammon skulle ta en ende, så jeg kunne få høre mer om det jeg da syntes var spennende: Slagsmålene, de fascinerende menneskene og ikke minst Adelheid og den svarte silkehesten. Senere har jeg stadig oppdaget nye ting å sette pris på, men

pussig nok har jeg fremdeles samme ideene om hvordan alt og alle så ut som den første gangen. Og uten at jeg skal frata andre lesere muligheten til å danne seg sine egne «bilder», vil jeg nevne at Gulbrandsens «Jomfrudals djup» bestandig har vært Tokagjelet - slik gamleveien var før - da skrekkslagne turister stirret fra bussvinduene og rett ned i avgrunnen.

Følger fire generasjoner

Trygve Gulbrandsen ble født i Oslo i 1894. Han var forretningsmann, bankmann, journalist og veldig opptatt av friidrett, før han i 40-årsalderen konsentrerte seg om driften av egen gård på Hobøl i Eidsberg, der han døde 68 år gammel. Foreldrene kom fra gårdsmiljø. Mye av kunnskapen hans kom antakelig fra deres beretninger om livet på landet. >>

>> Han debuterte i 1933 med «Og bakom synger skogene». De to neste årene kom «Det blåser fra Dauingfjell» og «Ingen vei går utenom». Denne trilogien er en saga som tar for seg fire generasjoner av Bjørndals-slekten. Handlingen foregår i Øst-Norge på 1800-1900-tallet. Det er Torgeirs to sønner Dag og Tore og deres samtidige dette handler om.

En annen verden

Språkstilen er spesiell, og kan gi assosiasjoner til Håvamål. Man settes slik i rett modus, og kan bare belage seg på å stige inn i en annen verden. Disse romanene rommer det meste.

Kulturhistorie med smått og stort om daglig liv og arbeid. Om hvordan krigene i Norden og det øvrige Europa påvirket landet langt inn i bygdene. Her er motsetninger av mange slag. Bygdene imellom, by og land, handel og jordbruk, kårfolk, storbønder, offiserer av varierende kaliber, en mangfoldig embetsstand, de forskjellige stenders opposisjon mot hverandre, og ringeakten for alt de tror er «under» dem. Vi finner mennesket på sitt beste og verste. Intens avidsyke, ditto sladder, mistro overfor alt ukjent, arroganse og hovmod, krypende servilitet, maktsyke og pengebegjær, trass, overmot, hat, hevn, og barmhjertighet.

Selv om motsetningene var store og steile, så var menneskenes følelser og tanker langt fra fjerne. «*Ti sæd og skikk forandres meget, men menneskenes hjerter forandres aldeles intet i alle dager. Man har lysten og egenviljen på den ene siden og Guds løver og plikten på den annen*». Disse ofte siterte ordene er Sigrid Undsets, men de passer godt i Trygve Gulbrandsens verden også, og selv om objektene for lyst og egenvilje kan variere, så er de faktisk almene den dag i dag.

Skrevet med innsikt

Fremfor alt evner forfatteren å gi oss adgang til enkeltmenneskers indre. Hvordan noen mann i den grad kan sette seg inn i kvinners liv og følelser er likefrem forbløffende. Han fornemmer også hvordan det er å være sky og innadvendt og skulle etterfølge en sterk og mektig far. Beskrivelsene av kusken Syver Bakpå, Jørn Mangfoldig og «Mekkal» Hogger, er til å smile og gråte av. Til tider antyder han forsiktig, og lar leseren tenke videre selv. Her er mye spennende usagt mellom linjene.

Felles for folket på Bjørndal var gamle

regler om at gudsfrykt og plikt, nøkternhet, hederlig og hardt arbeid utvikler det beste i folk. Dette levde de etter, og dette så de resultater av. Skogene og alt de var opphavet til av penger og makt kom til å spille stor rolle på Bjørndal.

Et annet aspekt hos Trygve Gulbrandsen er hvor bevisste folk var med tanke på onde makter. Samtidig som de hadde en absolutt kullsviertro på korsesets makt, og hva et «Fader Vår» kunne utrette, om så de underjordiske og Hinmannen selv gikk i både for folk og fe.

Konflikt mellom nord og sør

Innbyggerne i den «Brede bygd» var både misunnelige og mistroiske når det gjaldt naboene i nord. De kvidde seg ikke for å sette ut rykter om at de var rakkerpakk og manndrapere. Selv når de fikk bevis for det motsatte, vegret de seg for å se noe positivt fra den kanten. Det var derfor et ondt og økende konkurranseforhold mellom bredbygdingene og Bjørndals-folket.

Bøkene er spennende og romantiske, med modige menn og ditto kvinner, som

trosser skikk og bruk når de blir følelsmessig engasjert.

Man kommer tett innpå livet til et fascinerende persongalleri. Her er nydelige lavmælte kjærlighetshistorier, ironi, sarkasme og knusktørr humor; spesielt er begynnelsen av bind to frydefull. Detaljene, og den underfundige humoren, gjør stoffet levende. Det er som om forfatteren virkelig kjenner personene sine på godt og ondt, er glad i dem som de er, og maler portrettene med sin fineste pensel. Og så kjenner en seg igjen i menneskenes tanker og reaksjoner. Både natur og menneskeskildringene er varme og vare. Det knirker av skikkelig vinter når folk hentes til julegilde i slede av kusken Syver Bakpå, og han putter dem under lune bjørnefeller, før de ville svarthestene fra Bjørndal kaster seg ut i en eventyrlig kanefart i måneskinnet.

Ane Hamarrbø, dalens urgamle «orakel», er fæmælt som slekten ellers – men klarsynt og meget frittalende når hun først åpner munnen. Det første møtet hennes med nykonen på Bjørndal er kostelig: «*Du er ingen ungsau ser jeg – gift på fjerde måneden og like rett i livet. Jeg hadde tenkt å ta imot nytt liv*

Fakta: Trygve Gulbrandsen

• Trygve Emanuel Gulbrandsen (1894-1962) er oversatt til mer enn 30 språk og solgt i over 12 millioner eksemplarer.

• Gulbrandsen ville gi leserne mer enn bare underholdning. Særlig ønsket han at ungdommen skulle få tilbake noen idealer som ifølge ham var viktige for all menneskelig utvikling. Målet var å motvirke litteraturen etter 1. verdenskrig, som han mente var normoppløsende gjennom å oppfordre til fri seksualutfoldelse og å forkaste kristen-humanistiske verdier.

• Gulbrandsens egentlige yrke var tobakkgrossist. Under hans ledelse ble engrosfirmaet det største i sitt slag i Norge. Han var også kjent som idrettsjournalist. Mange av de mest kjente og typiske artiklene skrev han for Idrætsliv og Aftenposten under sommer-OL i årene 1920-1936.

• Da Max Tau, med hjelp fra Tore Hamsun, flyktet fra Tyskland til Norge i 1939, var Trygve Gulbrandsen en av de første som åpnet sitt hjem for ham. Det ble begynnelsen på et livslangt vennskap.

• Etter den tyske invasjonen solgte han seg ut av tobakksforretningen.

Samme år flyttet Gulbrandsen med familien til Hobøl gård i Eidsberg. Her realiserte han bonde drømmen, og til tross for at han selv ikke tok del i de daglige fysiske gjøremålene la han ned mye arbeid og planlegging i driften.

• Okkupasjonsmakten forsøkte på å få han til å stille opp på ulike arrangementer. Dette var en påkjenning for Gulbrandsen, som ikke hadde noe til overs for nasjonalsosialismen.

• Den tyske regissøren Paul May gjorde suksess i 1959 med filmen

«Und ewig singen die Wälder», basert på «Og bakom synger skogene». Året etter kom «Die Erbe von Bjørndal» (Arvingen til Bjørndal), regissert av Gustav Klimts sønn, George Ucicky. ILL: FILMLAKAT AV HELLMUTH ELLGAARD

ber før jeg kom i jorden – men da får du ikke sove bort tiden din». Therese var en «dame fra byen», men hun var hissig og kjent for å være «drøy i munnen». Dessuten hadde hun gått inderlig på tvers av skikk og bruk en gang. Men hun hadde guts og selvsikkerhet nok til å ta imot ny lærdom på et fremmed sted, og «det ble henne til glede all hennes livsdag, at hun ikke hadde tatt Anes barske ord ille opp».

Tar oppgjør med seg selv

I «Det blåser fra Dauingfjell» møter vi vill sorg og menneskelig avmakt i kamp mot nådeløse naturkrefter, og møte med døden. Her berettes om unge Dags problemer med seg selv, forholdet til faren, ekteskapet og egen farsrolle.

I sorg og raseri trasser han alle gamle advarsler og begir seg opp i det fjellet folk skal holde seg unna, noe som selvsagt får følger. Og mens bikkjen hans «illhyllende» står igjen i uværet og ser Dag forsvinne oppi dødningskallen, sitter han til slutt – i «dødens øyenbryn», og tar et fortvilet oppgjør med seg selv.

Han tenker på dem hjemme som han er så inderlig glad i, hvor lite han har formådd å gi uttrykk for det, og han husker «grøssende klart» Ane Hamarrbøs regel: «Den som stiger på Dauingfjell – han møter døden – før dag blir til kveld». Dag innser hvor godt han har hatt det, at han alltid har gått sine egne veier, alltid tenkt bare på seg selv. Nå vil han så gjerne leve, men det er for sent. Denne gangen har overmøtet ført ham for langt.

Skeptisk til menn

Kulturkonflikt blir det når den sky og tause jegeren fra skogene møter den intellektuelle og nesten i hjel-oppradde Adelheid, bispinnens datterdatter, som besitter alle tenkelige dyder og kunnskaper, men er oppdradd til å tro at ingen mann er til å

stole på. På Bjørndal oppdager hun en ny type menn, så totalt forskjellige fra byens selskapsløver – som skjuler sine gule hjerter under snehvite kalvekryss og gjør hosene grønne hos henne, mens den velhavende, aldrende apotekeren tålmodig vaker og venter på at fattigdommen skal ta knekken på stoltheten hennes – så hun sier ja til hans gjentatte frierifremstøt.

Tar vare på sine

Her er så mye Gulbrandsen ønsker å formidle. Viktigheten av at mennesker virkelig snakker sammen, og hvor veldig vanskelig dette er for mange som egentlig står hverandre så nær, kommer forfatteren stadig tilbake til. Han vet hvordan stri stolthet, mistolkning av ting en tror en ser, og manglende kommunikasjon kan få fatale følger. Her er mye fremsynt psykologi og simpelthen overraskende «ekteskapsrådgivning» vi kan ta til oss noen hver.

Hovedpersonen, Gammel-Dag, er en imponerende skikkelse med naturlig autoritet, både utseende og vesen avtvinger respekt. Han er skogsmann og jeger, men også bonde med hode for handel og ny kunnskap. Noen finner ham fryktinngytende, og det sies at han er hard og nådeløs, spesielt i pengesaker. I gitte situasjoner kan han være overraskende mild, skjønt de har det ikke med å vise følelser på Bjørndal. Men de har i blodet at man skal ta vare på sine, enten det er de aller nærmeste eller dalens befolkning for øvrig.

Hele og ærlige mennesker

Beskrivelsen av Gammel-Dag som bestefar er rørende og morsomt; han tenker i et øyeblikks selvinnsikt at han visst aldri har gitt seg særlig tid med egne sønner. Adelheids moster, Eleonore Ramer, er et fornøyet bekjentskap. Hun sier også mye av det hun mener – på tvers av all oppdragelse.

De «finner» hverandre, Gammel-Dag og hun, sannsynligvis fordi de begge er hele og ærlige mennesker. Men vi finner også grelle, ubehagelig realistiske og hjerteskjærende avsnitt, som det gjør direkte vondt å lese.

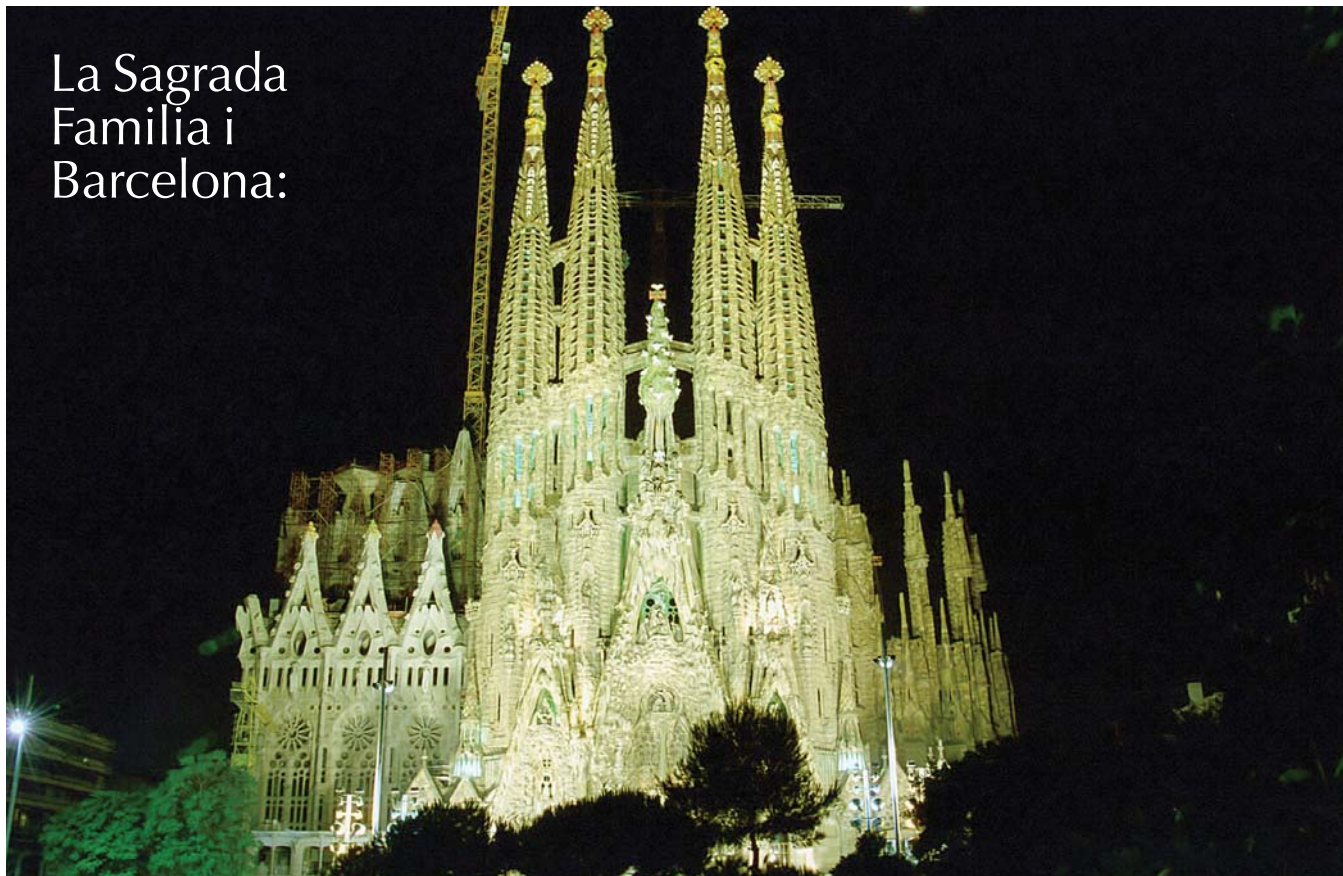
Hele livet slåss klarsynte Gammel-Dag mot egen stolthet, hevnjerrighet og makt-syke. I den anledning diskuterer han inngående både med Vårherre og seg selv. Krisen kommer når det går opp for ham at selv det gode han har gjort egentlig var egoisme, som en slags avlat til Gud. Han hører nok på sin venn kaptein Klinge, men det er hans sarte svigerinne, omfru Dorthea, som tross sitt eteriske ytre og tandre vesen, virkelig når inn til ham, en kveld hun moter seg opp, og blant annet ber ham vise barmhjertighet mot sin neste, i en samtale han kommer til å huske resten av livet.

En dikters verk

Trygve Gulbrandsen ga ikke ut flere bøker. Antakelig skyldes det negativ kritikk fra den litterære «eliten» i Norge. På denne tiden skulle det nemlig være stinkende realisme og helsvart elendighet. Ikke ville de ha ham med i Forfatterforeningen heller. Hadde bøkene kommet hundre år tidligere, ville sannsynligvis alt vært annerledes. For da blomstret nasjonalromantikken.

I utlandet derimot ble bøkene varmt mottatt. De ble oversatt til 30 språk og kom i kjempeopplag. «Trygve Gulbrandsens trilogi er av de aller beste verk norsk litteratur har tilbudt oss på årevis. En sterk og fullstendig bondeskildring, rakrygget og hel. Den har spenning og liv, den er varm og inderlig» skrev svenske Aftonbladet, mens anmelderen i britiske Daily Telegraph mente at «denne boken har alle gode egenskaper: Styrke, skjønnhet, sammenheng, tendens, nøkternhet, driv og ikke minst; handling. Dette er en dikters verk, om noen bok noen gang har vært det». ●

La Sagrada Familia i Barcelona:

Et praktfullt skue

I juni 1926 ble en fattigslig kledd mann påkjørt av en sporvogn i Barcelona. Han døde på et sykehus for fattige, hvor han etter en tid ble gjenkjent som den store arkitekten Antoni Gaudí.

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

Gaudí døde som en fattig mann, men ble i begravelsen fulgt av omtrent hele byen han hadde viet en så stor del av livet sitt for.

Parc Guell, og husene Casa Batlló og Casa Milà er eksempler på hans genialitet,

ARKITEKTEN:

Antoni Gaudí, fotografert i 1878.

Kirken regnes å stå ferdig i år 2026, men er allerede et praktfullt skue der den står.

men et bygg hever seg over alle: katedralen Sagrada Familia (Den hellige familie). Katedralen ble påbegynt i år 1882, og ble etter kort tid helt og holdent bygget etter Antoni Gaudís planer.

Etter hans død brukes fortsatt Gaudís tegninger og modeller.

De til sammen atten tårnene er alle konstruert med forskjellig høyde, og skal symbolisere henholdsvis de tolv apostler, de fire evangelister og jomfru Maria. Det siste og aller høyeste tårnet symboliserer Jesus Kristus. Fasadene er rikt utstyrt med vakre skulpturer, som for eksempel «Kjærlighets portal». De innvendige søylene er inspirert av trær som forgreiner seg oppover og holder oppe den fantastiske himmelhvelvingen. Ikke glem å løfte blikket.

Ønsker du å lese om flere kirker som er verd et besøk, kan du slå opp på knutsreiser.com og velge kategori «Kirker verd å besøke». ●

Penger til en mer rettferdig verden

Ønsker du å gjøre en innsats for global rettferdighet, men mangler penger? Da kan du søke Den norske kirkes nord/sør-informasjon om midler.

Menigheter, bispedømmer og organisasjoner tilknyttet Den norske kirke oppfordres til å søke støtte til nord/sør-informasjonsarbeid.

Skriv en kortfattet søknad om tiltaket det

søkes midler til, og send søknaden til janne.dale.hauger@kirken.no.

Retningslinjer og søknadsskjema finner du på kui.no/index.cfm?id=90007 ●

SØK STØTTE: Få et videre perspektiv, med økonomisk støtte! FOTO: BENTE BJERCKE/KN

Tragedien og underet ved Scapa Flow

Kommer du til det gamle norske området Orknøyene, så ikke glem en tur til det italienske kapellet.

TEKST OG FOTO:
KNUT CORNELIUSSEN

Den 14. oktober 1939 ble det vakre fjordlandskapet Scapa Flow på Orknøyene rystet av en tragedie. En tysk ubåt snek seg inn i det innelukkede området og senket det britiske slagskipet HMS Royal Oak. 833 marinesoldater omkom, og stedet er nå en beskyttet krigsgrav. Italienske krigsfanger ble brukt til å sikre området mot flere angrep.

Som troende katolikker savnet de et sted å holde gudstjenester. De fikk overlevert et par «Nissen huts», noen halv-sirkelformede blikkskur. Ved hjelp av skrapmetall, hermetikkbokser og annet, laget de en av de mest fantastiske kirker vi har sett. Den vakre fronten viser oss at det er et gudshus vi kommer til, og innvendig er det ikke mye som minner om et blikkskur. ●

TURISTMÅL: Tusenvis av tilreisende besøker hvert år den vakre lille kirken. Ikke rart at svært mange er italienerne.

INNE I KIRKEN: Alterbildet med jomfru Maria omgitt av engler, samt mye av den kunstneriske utsmykningen ble utført av krigsfangen Domenico Chiocchetti (bildet), som flere ganger vendte tilbake til Orknøyene etter krigen, første gangen for å fullføre arbeidene.

Aktuell bok:

Kampen for trosfriheten

For alle som ønsker å lære noe om hvordan forfulgte kristne har det i mange land, er Nik Ripkens «Guds galskap» en spesiell bok.

AV ANNE KARIN CORNELIUSSEN

Forfatternavnet er et pseudonym; han er redd for at de han har intervjuet skal bli gjenkjent og utsettes for fare.

Etter syv års arbeid som misjonær i afrikanske land, får forfatteren anledning til å bli med Røde Kors til Somalia. Somalia er et muslimsk land med, som han sier, «bare nok kristne til muligens å fylle benkeradene i en liten landskns kirke.»

Men Somalia hadde et enormt behov for nødhjelp og trengte alle de «nestene» de kunne få. Ripken skriver at

landet var det nærmeste han kunne sammenligne med helvete på jord på den tiden. Sammen med konen Ruth, pendlet han mellom Kenya, der de bodde, og Somalia i flere år, men de syntes de fikk utrettet lite. Etter at de mistet en av sønnene, ble det et vendepunkt og et kall til å ta fatt på nye oppgaver. De vendte tilbake til USA, og etter mange studier og bønner, kom stadig tanken opp om å besøke kristne som har lidd og lider for troen.

Dette ble begynnelsen på besøk i mange land som Kina, Russland og andre gamle sov-

jetstater. Kristne i Russland fortalte om svært vanskelige forhold på begynnelsen av 50-tallet. Da hadde tre pastorer arrangert en kongress i Moskva for 700 unge. De skulle få oppleve at de ikke var alene som kristne. De ble delt inn i grupper og fikk i oppgave hver dag å skrive ned alt de kunne huske fra Det nye testamentet. Ingen av dem hadde Bibel, salmebok eller sangbok. Dette resulterte i at de unge skrev ned evangeliene, med bare noen få feil, pluss over 1200 salmer og sanger. De russiske kristne fortalte at bibelkunnskapen og fellesskapet

ble mye mindre da de ble frie til å tro uten forfølgelse.

Ripken forteller mye fra forskjellige land, og noe som gjorde inntrykk på meg, var uttagnet fra flere forfulgte: «Er Gud så mye mer glad i dere kristne i Vesten at han lar dere slippe forfølgelse?» Det var en ny tanke for meg. Les boken, du vil ikke angre. ●

Vil du gjøre en forskjell?

Kirkens SOS trenger nye medarbeidere. Inntakskurs starter 16. februar. Vil du gjøre en forskjell for mennesker som har det vanskelig og samtidig oppleve personlig utvikling? Som frivillig kan du velge mellom å lytte til mennesker på telefon eller chatte med dem på internett. Du får full opplæring og oppfølging underveis, og vi kan tilby et utviklende personlig og sosialt fellesskap. Tjenesten er velordnet og forutsigbar, og kan fint tilpasses jobb, studier eller pensjonisttilværelse.

Mer informasjon: Ring 55 32 58 45/941 83 654 eller se www.kirkens-sos.no/bjorgvin
Kirkens SOS er Norges største og eldste krisetjeneste på telefon og internett.

 Kirkens SOS

Ta kontakt dersom du ønsker at ditt barn eller din ungdom skal ha en skolehverdag hvor kristne verdier råder grunnen.

En skole hvor den enkelte har betydning!

Bergen Kristne Grunnskole
Øvre Kråkenes 49
Tlf 55 98 78 20, www.bkgs.no

*Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i*

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

*Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.*

*E-post:
sylvi@fanaposten.no*

**Her kan din
annonse stå!**

Kontakt Frode Høyte
hoeyte@gmail.com

Begravelsesbyrået for
byen og distriktet

Solstrands
Begravelsesbyrå as

DØGNVAKT • 55 55 16 16

Vår erfaring – din trygghet

DAHLS
begravelsesbyrå

Tlf 55 13 15 00
www.dbeg.no

Begravelsesbyråkjeden Jølstad

Bergen & Omegn
BEGRAVELSEHJELP

*- vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger
for pårørende som ønsker å gjøre noe selv*

Knut Helge
Polden

Espen
Polden

Tom
Wilson

Heine
Polden

Døgntelefon: 55 21 44 50 • mobil: 917 51 700
www.bergenogomegn.no

AVD. BERGEN
Teatergt. 20
5010 Bergen
Tlf: 55 21 44 50

AVD. BERGEN VEST
2.etg på Shellstasjonen
Sartor, 5353 Sträume
Tlf: 55 21 44 50

Gi barnet ditt gode
verdier med på veien

Møllebakken Skole er
en kristen grunnskole med
små undervisningsgrupper,
gode faglige resultater, og
et inkluderende miljø som
elevne trives i.

Kontakt oss gjerne
for å få vite mer.

MØLLEBAKKEN SKOLE

Syvendedags Adventistsamfunnets grunnskole i Bergen

www.mollebakkenskole.no post@mollebakkenskole.no Tlf: 55 20 71 70

Hva skjer innen trosopplæringen?

Babysang: Velkommen til Babysang i kirkekjelleren tirsdager kl. 12.30 (ikke i vinter- og påskeferien). Vi holder på fram til midten av mai. Passer for deg som har barn mellom 0-1 år. Vi har en liten sangstund, og etterpå er det mulig å sitte igjen og prate med andre mødre og fedre i nærmiljøet.

4-årsklubb og familiegudstjeneste: Det blir 4-årsklubb i februar for de som er født til og med juni 2011. Resten blir invitert til høsten. Invitasjon kommer i posten til de som er døpte i eller tilhørende* Skjold menighet. Dersom dere ikke får invitasjon, men likevel vil være med er det bare å ta kontakt! Har dere gått glipp av de første samlingene, kan dere gjerne komme på de to samlingene som gjenstår; tirsdag 10. og 17. februar kl. 17.30. Det går også an å bli med på høstens samlinger. Det blir gudstjeneste med utdeling av bok til 4-åringene søndag 8. februar.

Familiegudstjeneste 8. februar: Små og store er velkomne til denne

gudstjenesten! Det blir utdeling av Min kirkebok til 4-åringene (født til og med juni). De som er født fra juli til desember blir invitert i både klubb og gudstjeneste til høsten.

Fredagsklubb: For deg som går i 3. – 7. klasse! Morsomme aktiviteter, mat, bingo, konkurranser, vi blir kjent med Bibelen og mye mer. Det blir Fredagsklubb i kirkekjelleren kl. 18.00 – 19.30 følgende datoer: 23. januar, 13. februar, 13. mars, 24. april, 22. mai og 12. juni.

Søndagsskolen: Alle barn er velkomne til søndagsskolen! Se under for mer informasjon.

Hilsen menighetspedagog Janne Torvestad. E-post: janne.torvestad@bergen.kirken.no - tlf. 55 59 71 17 Følg gjerne med på hjemmesiden vår www.skjoldmenighet.no eller følg Skjold kirke på Facebook. ●

*Et barn blir automatisk tilhørende Den norske kirke når minst en av foreldrene er medlem. Vi sender ut invitasjoner til alle døpte og tilhørende vi har i vårt medlemsregister.

Skjold søndagsskole februar-mars

8/2: Familiegudstj. (4-årsbok)
15/2: Søndagsskole
22/2: Vinterferie (Vanlig høym.)
1/3: Vinterferie (Vanlig høym.)

8/3: Ung messe (Konf. deltar)
15/3: Søndagsskole
22/3: Søndagsskole
29/3: Høymesse (Palmesøndag)

VI LEVERER I HELE BERGEN!

TOPPE BLOMSTER
www.toppeblomster.no

Kilden Senter 55 13 71 56 Oasen Senter 55 16 16 88
Sletten Senter 55 28 21 31 Åsane Senter 55 18 36 25

Sofus
FRISØRSALONG
Tlf. 55 13 09 33
Sæterv. 1
5236 Rådal

Produktene er av høy kvalitet

- Dusj/toalettsåpe u/parabener eller parfyme
- Multivask
- Bil- og båtvask m/voks
- Vindusspylervæske høykonsentrat 1,5 liter
- Sprayflaske m/målestreker og god pumpe
- Håndrensemiddel løser olje og maling uten og bli tørr på hendene
- Fotkrem

Sæterveien 58
5236 Rådal

Tlf 907 82 774
karl@fotlandimport.no

For mer informasjon se
www.fotlandimport.no

HVEM HVA HVOR i Skjold menighet

Ansatte og menighetsråd

Skjold menighetskontor
Skjoldlia 55, 5236 Rådal
Telefon: 55 59 71 12
skjold.menighet@bergen.kirken.no

Administrasjonsleder
Marita Børve
Telefon: 55 59 71 12
marita.borve@bergen.kirken.no
Kontordager: mandag, tirsdag, onsdag og torsdag.

Kateket
Elisabeth Saxe Vinkler
Telefon: 55 59 71 11
E-post: elisabethsaxe.vinkler@bergen.kirken.no

Menighetspedagog / trosopplærer
Janne Torvestad
Telefon: 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

Diakon Kjerstin-Marie Vereide
Telefon: 55 59 71 15
kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no

Kantor Guro Rotevatn Buder
Telefon arb.: 55 59 71 16
Telefon priv.: 412 05 127
guro.rotevatn.buder@bergen.kirken.no

Kirketjener Silje Brækken
Telefon: 916 92 224
silje.brækken@bergen.kirken.no

Sokneprest Arne Brekke
Telefon arb 55 59 71 14
Telefon priv 55 13 76 62
arne.brekke@bergen.kirken.no

Kapellan Bjørn Moe
Telefon arb 55 59 71 13
mobil 92 82 24 13
bjorn.moe@bergen.kirken.no

Menighetsrådsleder Eva Try
Telefon 959 46 814
evatry@gmail.com

Internett/menighetsblad
Ansvarlig utgiver: Menighetsrådet. Redaktør, menighetsblad Øystein Pettersen, 938 04 808 oystein.pettersen@uni.no
Nettpubliserings: Bjørn Selfors, bselfors@broadpark.no

Kirkens konti
Skjold menighet:
1644. 21. 60035
(3411. 32. 01101)

Givertjenesten diakoni:
3418. 18. 00889

Konfirmantarbeid:
3418. 20. 00436

Aktiviteter

Skjold kirkekor
Skjold kirke - tirsdager kl. 12.30 -14.00. Kontakt: Grete Jacobsen, telefon 55 13 19 78 og Ingebjørg Hougsnes telefon 55 10 27 47

Cantus
Skjold kirke - tirsdager 19.45-22.00. Guro Rotevatn Buder, Telefon arb: 55 59 71 16

Søråshøgda barnekor
Skjold kirke - torsdager fra kl. 17.30. Leder Ingunn Nygaard tlf. 917 35 586 - ingkals@gmail.com
Hjemmeside: www.sbkor.no

Extaxis (Skjold ten- sing)
Skjold kirke onsdager kl. 19 - 21. Kontaktperson: Kjerstin-Marie Vereide, tlf. 55 59 71 15

Formiddagstreff
Annenhver torsdag i ulike uker - kl. 12.00-14.00. Kontaktperson Kjerstin-Marie Vereide tlf. 55 59 71 15

10-kaffen
Annen hver torsdag i like uker - kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Arne Brekke tlf. 55 59 71 14

KRIK
Kontakt menighetskontoret.

Nordås KFUM-speidergruppe:
(gutter) Onsdager – kl. 10.00-12.00. Kontaktperson Kjetil Ullaland kulumulig@gmail.com

Steinsvik 1 - KFUK-speidere
(jenter) Tirsdager - Skjold kirke Kontaktperson Karen Velure gruppeleder.steinsvik@hotmail.no

Seniordans
Mandager kl. 10.30 - 12.00. Kontaktperson: Signe Nilsen, mobil 90 94 64 78

Trim
Onsdager kl. 11.00-12.30. Astrid Teigen tlf. 45 02 51 03

Skjold kirkelag
Kontaktpersoner Berit Ådland tlf. 55 13 37 65 og Gerd Dale tlf. 55 13 27 29

Skjold søndagsskole
Janne Torvestad, tlf 55 59 71 17
janne.torvestad@bergen.kirken.no

En oppvekst varer livet ut

Ett av ti barn lider under at foreldrene drikker, ruser seg eller har psykiske problemer. For disse barna er det avgjørende å bli sett av trygge voksne.

AV ELLEN ANKER STORSET, BLÅ KORS NORGE.

Dette er et aktuelt tema året rundt. Blå Kors har utviklet en enkel veileder som forteller deg hva du kan gjøre ved bekymring for et barn.

Tallet «ett av ti» kommer frem i en rapport fra Folkehelseinstituttet fra 2011. Sannsynligheten for at du kjenner til ett eller flere av disse barna er stor. Mange tror det er lett synlig om et barn har det vanskelig, men det kan være vanskelig å vite hvordan et barn har det hjemme basert på adferd eller utseende. Sårbare barn vokser opp i alle samfunnslag og typer familier. Derfor bør man ikke la symptomene alene styre om man gjør noe for et barn. Er du bekymret, bør du gjøre noe uansett!

Snakk med meg, ikke bare om meg

Vi har lett for å dele vår bekymring for et barn med naboen, ektefellen eller en venn. Det vi må huske er å vise omsorg direkte til barnet, i barnehøyde. Det er da vi gjør en forskjell for barnet selv. Fra forskning vet vi at det er av stor betydning for et barns framtid å bli sett av en voksen. Å bli sett er menneskets mest grunnleggende følelsesmessige behov. Å bli sett er en viktig beskyttelsesfaktor i et sårbart barns liv.

- Gjennom en femtrinns veileder gir vi voksne mulighet til å være den som bryr seg, når magefølelsen sier at man bør, sier Jan Elverum, generalsekretær i Blå Kors.

Det er lett å anta at et barn blir fanget opp av andre dersom det er grunn til bekymring. Det viser seg ofte ikke å være tilfelle. Barn som lever i sårbare hjem er ofte flinke til å gå inn i roller, tilpasse seg omgivelsene og å skjule hvordan det står til.

Barn trenger at man våger og handler. Vi voksne må øve oss på å bære ubehaget ved å være den som stiller spørsmål, blander oss, bryr oss. Barna bør ikke bære smerten og ubehaget alene!

Se veilederen i sin helhet på jegser.no eller bestill en brosjyre på e-post jegser@blakors.no / tlf. 900 75 732 ●

Fem gode råd: Hva kan du gjøre for å hjelpe?

1. Ta magefølelsen på alvor

Hvis du er bekymret for et barn, er det viktig at du gjør noe med det. Det er lett å tenke at barnet ville vært fanget opp av andre dersom det var grunn til bekymring. Det er ofte ikke tilfelle. La ikke frykten for å ta feil stoppe deg.

2. Vis at du ser barnet – gjennom ord og nærvær

Å bli sett og anerkjent av en voksen betyr mye for alle barn – og spesielt for et barn som får lite oppmerksomhet hjemme. Det skal ikke mye til for å føle seg sett og positivt lagt merke til: et smil, at du lærer navnet på barnet og bruker det. Still åpne og interesserte spørsmål om hverdagslige ting når du møter barnet.

3. Vis at du ser barnet – gjennom handling

Tilby barnet å sitte på hjem fra skolen, til treningen e.l. Spør barnet om det skal på arrangementer i nærmiljøet, inviter barnet med hvis det nøler. Tilby leksehjelp, middag eller boller etter skolen. Inviter han eller henne med på aktiviteter som kino, teater eller søndagstur.

4. Hvis magefølelsen din forsterkes – søk hjelp

Hvis magefølelsen forsterkes, bør du formidle til barnet at det er trygt å snakke med deg. Vær en god lytter og vis at du tåler å høre det barnet forteller. Vis respekt, lytt med medfølelse. Hvis du er usikker på hva som er riktig å gjøre og trenger hjelp til å vurdere situasjonen, rådfør

gerne med en lærer, helse-søster og/eller barnevernet.

5. Vit at du gjør en forskjell

Det aller beste du kan oppleve er at barnet du var bekymret for viser seg å ha det bra. Eller kanskje du aldri får bekreftet eller avkreftet hvordan det står til. Det kan bety at barnet har det «godt nok». Kanskje måtte du gripe inn å gå videre med din bekymring. Uansett er det viktig at barnet selv opplever bekymringen din som en omsorgshandling ved at du forholder deg direkte til barnet. Sannsynligvis betyr du mer enn du forstår.

Dette er en kortversjon av veilederen. Fullversjonen finnes på jegser.no, med konkrete tips til hva du kan si og gjøre. ●

Kirkens Nødhjelps fasteaksjon 2015:

I kriser er vann kritisk!

Mandag 23. mars er det igjen tid for fasteaksjon. Vi i Skjold menighet gleder oss til å gå med bøsser og samle inn penger til de som trenger det mest.

Dette er kirkens store dugnad for dem som lider nød. Årets tema er klima og vann. Budskapet fra Kirkens Nødhjelp er «I kriser er vann kritisk. Vi er der i katastrofer med rent vann. Nå trenger vi deg!»

I fjor kom det inn 36 millioner kroner til aksjonen. For at vi skal kunne klare å få samlet inn like mye eller mer trenger vi din hjelp. 127 konfirmanter er klare til innsats og vi håper at du også blir med!

Vi oppfordrer derfor alle som har anledning til å være med å gå med bøsse den dagen. Møt opp i kirken mandag 23. mars kl. 17. Vi trenger også hjelp til å lage til bøsser, dele ut kart og bøsser og å være sjåfører. Ønsker du å bidra på en eller annen måte, så ta kontakt med Janne Torvestad på tlf. 55 59 71 17. Vi oppfordrer alle til å gå med bøsse og ta vel imot bøssebærerne! ●

Cantus inviterer til Salmekafé

Tirsdag 10. februar kl. 19.30 i menighetssalen i Skjold kirke:

• Korsang • solosang • mye allsang • salmequiz. Enkel, men god bevertning!
Medvirkende: Cantus, Eli-Johanne Rønnekleiv - sang, Idar Kløvning - trekkspill, Terje Kleppe - klaver. Kollekt. ●

Lyst på besøk? Lyst til å besøke?

Noen menn i Skjold har meldt seg som besøkere, men vi vil gjerne ha flere. Kanskje DU er en som liker å være sammen med andre og slå av en prat?

Besøktjenesten i Skjold etterlyser menn som kan gå på besøk 1-2 timer omtrent hver 14. dag. Og så vil vi gjerne høre fra deg som er gjestfri og vil ta imot en besøker. Kvinner kan selvsagt også melde seg!

Kontakt: Diakon Kjerstin-Marie Vereide, 55 59 71 15 - kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no ●

Formiddagstreffet

Vi møtes i Skjold kirke annenhver torsdag (ulike uker) kl. 12.00- 14.00.
Pris kr. 50.

- 12. februar: «Universet – et underlig sted» v/ Rolf Kristian Eckhoff. Rolf Kristian og Astrid Eckhoff spiller trombone og klaver.
- 26. februar Besøk av Yvonne M. Wang fra Kirkelig Dialogsenter
- 12. mars: Jan Mangerud: «Opp Jenisei i kjølvannet til Nansen. Bilder fra Sibir»
- 26. mars: Hattefest for kvinne og mann! Ta gjerne på deg en hatt! Besøk av Torild Finsrud Velure som lager hatter.

Ta gjerne med deg en venn eller nabo!
Hilsen formiddagstreffkomiteén
Kontakt: Diakon Kjerstin-Marie Vereide, 55 59 71 15 - kjerstin-marie.vereide@bergen.kirken.no ●

Bli fast giver!

Ta kontakt på e-post med: skjold.menighet@bergen.kirken.no ●

Menighetskalender

dåp

Viola Jørgensen Tvedt
Ruth Svenson Dal
Tobias Glaser
Leonore Sælid Nesfossen
Celine Bolstad Norbeck
Markus Laastad
Martine Solberg Linde
Leander Emil Hammer
Cassandra Bye-Pedersen
Ella Wasmuth Glesnes
Nikolai Ovin Dagestad Skjoldal
Marius Brekke-Strandå
Mathias Schouten Brekke
Fredrik Schwalenberg Larsen
Martine Markhus Arnesen
Lyder Kallekleiv
Lorents Kvernenes
Jakob Sætre Otterskred
Mathias Eklöf-Monstad
Ada Habbestad Leversen
Elise Toft
Ulrik Middelthon-Moe
Sunnevåg
Josefine Middelthon-Moe
Sunnevåg
Tiril Sylten Bjørke
Henrik Apelthun
Milda Rye-Mikkelsen

begravelser

Jan Ove Dyrkolbotn
Grete Blom
Regine Opdal
Alvhild Pernille Bratland
Dagny Thorbjørnsen
Evy Magna Valestrand
Albert Andreas Eikeseth

Sigfrid Steinsvik
Aslaug Loftheim
Vigdís Konstanse M. Nielsen
Vebjørn Ole Netteland
Cora Marchant Quital
Anders Kvam
Hans Bernhard Opdahl
Evelyn Karin Bjørnsen
Olav Langeland
Alexander Mykløy
Svein Even Tveit
Bjarne Feste
Arne Peder Østgård
Svein Erik Nagelsett
Norvald Brakstad
Karin Sofie Hammersland
Tove Agnete Olsen
Ivar Johan Folkedal

gudstjenester

Søndag 8. februar kl. 11.00,
Kristi forklarelsesdag.
Familiegudstjeneste. 4-årsbok.
Markus 9, 2 – 13. Kap. Bjørn
Moe. Menighetspedagog Janne
Torvestad. Dåp, kirkecaffe.

Søndag 15. februar kl. 11.00,
fastelavnssøndag
Gudstjeneste. Johannes 12, 20-
33. Vikarprest Heidi Merete Be-
ard. Dåp, nattverd, kirkecaffe.
Søndagsskole.

18. februar kl. 19.30,
askeonsdag
Fastegudstjeneste. Matt 6, 1-
6.16-18. Gudstjenesteutvalget.
Kap. Bjørn Moe. Nattverd. En-
kel kirkecaffe / samling etter
gudstjenesten.

Søndag 22. februar kl. 11.00,
1. søndag i faste
Gudstjeneste. Matt 16,
21-23. Vikarprest Heidi
Merete Beard. Dåp,
nattverd, kirkecaffe.

Søndag 1. mars kl. 11.00,
2. søndag i faste
Gudstjeneste. Lukas 7,
36-50. Kap. Bjørn Moe
Dåp, nattverd, kirkecaffe.

Søndag 8. mars kl. 11.00,
3. søndag i faste.
Ung gudstjeneste. Mark 9,
17-19. Sogneprest
Arne Brekke. Extaxis
deltar. Nattverd,
kirkecaffe.

Søndag 15. mars kl. 11.00,
4. søndag i faste
Johannes 3, 11-16. Vikarprest
Heidi Merete Beard. Babysang
deltar. Dåp, nattverd, kirkecaf-
fe. Søndagsskole.

Søndag 22. mars kl. 11.00,
Maria budskapsdag
Gudstjeneste. Lukas 1. 46-55.
Sogneprest Arne Brekke. Dåp,
nattverd, kirkecaffe. Søndags-
skole.

Søndag 29. mars kl. 11.00,
Palmesøndag
Gudstjeneste. Matteus 26, 6-
13. Sogneprest Arne Brekke
Dåp, nattverd, kirkecaffe.

*De oppgitte pretekster er
etter 2. rekke. Enkelte søndager
er det valgt andre pretekster
enn de her oppgitte.*

**Det blir årsmøte for Skjold
menighet søndag 15. mars
etter gudstjenesten.**

Nytt kyrkjeval til hausten

Kyrkjevalet 2015 er søndag
13. og mandag 14. septem-
ber samtidig med kom-
mune- og fylkestingsvalet.

Vi treng kandidatar som kan
tenkje seg å sitje i menighetsrå-
det i Skjold. Det skal veljast 15
nye medlemmer. Medlemmene
må være 18 år eller eldre. Vi yn-
sker kandidatar i alle alders-
grupper. Dei skal veljast for ein
fireårsperiode.

Vi har mange ulike arbeidsfelt i
rådet. Trusoppplæring, diakoni,
misjon, informasjon og redak-
sjon, hus styre, økonomi, kultur,
arbeids og gudstjeneste utval.
I tillegg er det fast møte ca ein
gong i månaden.

Kan du tenkje deg å være med i
menighetsrådet, eller har du
tankar om nokon som kan spør-
jast, kontakt administrasjons-
leiar Marita Børve på e-post:
marita.borve@bergen.kirken.no

**Kirkevalget
2015**

Fredagskafé med Krydder

-ukeslutt for travle voksne

Nye og gamle Fredagskafé-
gjester ønskes velkommen!

Har du ikke vært på Fredagska-
feen før, er du spesielt velkom-
men. Det er ikke nødvendig å
kjenne noen for å komme.

Alle Fredagskafékveldene er i
peisestuen i Skjold kirke og star-
ter ca kl 19:30 med et felles
kveldsmåltid.

Program for våren 2015:

13. februar: Trosopplærer Jan-
ne Torvestad og kateket Elisa-
beth Saxe Vinkler gir glimt fra
sitt arbeid i Skjold menighet.

13. mars: «Hvordan
Bergen kan bli en
mer miljøvennlig
by?» Besøk av Hans
Petter Duun (bildet),

forsker innen transport og by-
planlegging og ansatt i Norcon-
sult i Bergen.

24. april: «Smøråsen en vår-
kveld.» Vi bruker beina og går
en tur sammen.

29. mai: Tur litt lenger vekk. Tur-
mål ikke avklart.

Kveldene er ment for travle
voksne som ønsker et sted hvor
det går an å senke skuldrene og
prate sammen, spise og ha det
hyggelig samtidig som vi utvi-
der vår horisont litt gjennom
kveldens «krydder». Det er ori-
enteringer om ulike temaer. De
blir stort sett holdt av folk som
brenner for en sak eller vil for-
telle om noe fra jobben sin eller
noe de synes er artig eller inter-
essant.

Alle som kommer, tar med én
sort pålegg til et felles matbord
og kr 30 til fellesutgiftene, så
serveres det godt brød, varm og
kald drikke.

Det er rikelig tid til prat og god
musikk, og det hele avsluttes
med en samling med «Ord før
helgen» inne i kirkerommet.

